

2008-022

Dyrektywa Rady nr 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985r. w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko. (Dyrektywa OOS)

Interpretacja definicji niektórych kategorii projektów zawartych w załącznikach I oraz II do Dyrektywy OOS

SPIS TREŚCI

NB: odniesienia do kategorii projektów w spisie treści nie zawsze odzwierciedlają pełną treść sformułowań opisujących kategorię projektu

0	WSTĘP	3
1	PODEJŚCIE DO INTERPRETACJI ZAŁĄCZNIKÓW I ORAZ II DO DYREKTYWY OOŚ	6
1.1	Dostępne źródła informacji	6
1.2	Kluczowe zasady wywodzone z orzecznictwa Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości	8
1.3	Koncepcja „projektu”	9
1.4	Związek między Dyrektywami OOŚ i SEA	10
2.	DEFINICJE POSZCZEGÓLNYCH PROJEKTÓW	11
2.1	Wstęp	11
2.2	PRZEDSIĘWZIĘCIA WYMIENIONE W ZAŁĄCZNIKU I	12
	Załącznik I(1) Rafinerie ropy naftowej i instalacje gazyfikacji i upłynniania węgla lub łupka bitumicznego	12
	Załącznik I(2) Elektrociepłownie i inne instalacje spalania	12
	Załącznik I(4) Kombinaty do wstępnego wytopu żelaza i stali; Instalacje do wytwarzania metali nieżelaznych z rudy	13
	Załącznik I(6) Zintegrowane instalacje chemiczne	14
	Załącznik I(7) (a) Budowa dalekobieżnych linii kolejowych i portów lotniczych	17
	Załącznik I(7) (b) Budowa autostrad i dróg ekspresowych	17
	Załącznik I(9) Instalacje do usuwania odpadów poprzez spalanie, przeróbkę chemiczną lub składowiska odpadów niebezpiecznych	18
	Załącznik I(10) Instalacje do usuwania odpadów	21
	Załącznik I(11) Ujęcia wód gruntowych lub systemy sztucznego nawadniania	22
	Załącznik I(12) (a) oraz (b) Przedsięwzięcia związane z przetaczaniem zasobów wodnych między dorzeczami rzek	22
	Załącznik I(13) Instalacje do oczyszczania ścieków	22
	Załącznik I(17) Instalacje do intensywnej hodowli drobiu lub świń	23
	Załącznik I(18) Przemysłowe instalacje do produkcji pulpy, papieru i kartonu	23
	Załącznik I(22) Zmiany lub rozbudowa przedsięwzięć ujętych w Załączniku I	24
2.3	PRZEDSIĘWZIĘCIA WYMIENIONE W ZAŁĄCZNIKU II	27
	Załącznik II(1) Rolnictwo, leśnictwo i akwakultura	27
	Załącznik II(1) (b) Przedsięwzięcia zmierzające do wykorzystania nieużytków lub obszarów półnaturalnych na potrzeby rolnictwa intensywnego	27
	Załącznik II(1) (e) Instalacje do intensywnej hodowli żywca (przedsięwzięcia nieuwzględnione w Załączniku I)	28
	Załącznik II(1) (f) Intensywna hodowla ryb	29
	Załącznik II(4) Produkcja i obróbka metali	30
	Załącznik II(4) (a) Instalacje do produkcji surówki lub stali	30
	Załącznik II(4) (b) Instalacje do przetwarzania metali żelaznych	30
	Załącznik II(4) (c) Odlewnie metali żelaznych	31
	Załącznik II(4) (d) Instalacje do wytapiania metali nieżelaznych, łącznie z wytwarzaniem stopów metali nieżelaznych	31
	Załącznik II(4) (e) Instalacje do powierzchniowej obróbki metali i tworzyw sztucznych	32
	Załącznik II(4) (k) Instalacje do prażenia i spiekania rud metali	32
	Załącznik II(5) Przemysł mineralny	33
	Załącznik II(5) (b) Instalacje do produkcji cementu	33
	Załącznik II(5) (d) oraz (e) Instalacje do wytwarzania szkła, w tym włókna szklanego; Instalacje do wytopu substancji mineralnych, w tym produkcja włókien mineralnych	33
	Załącznik II(6) Przemysł chemiczny (Przedsięwzięcia nieuwzględnione w Załączniku I)	34
	Załącznik II(6) (a) oraz (b) Obróbka półproduktów i produkcja substancji chemicznych; Produkcja pestycydów i produktów farmaceutycznych, farb i lakierów, elastomerów i nadtlenków	34

Załącznik II (7) Przemysł spożywczy	34
Załącznik II(7) (f) Instalacje do uboju zwierząt	34
Załącznik II(7) (h) Zakłady przetwórstwa mączki rybnej i tranu	35
Załącznik II (8) Przemysł tekstylny, skórzany, drzewny i papierniczy	35
Załącznik II (8) (a) Zakłady przemysłowe produkcji papieru i kartonu (przedsięwzięcia nieuwzględnione w Załączniku I)	35
Załącznik II (8) (b) Zakłady obróbki wstępnej (operacje takie jak płukanie, wybielanie, merceryzacja) lub farbowania włókien lub wyrobów włókienniczych	36
Załącznik II (8) (c) Garbarnie skór i skórtek	36
Załącznik II (10) Przedsięwzięcia infrastrukturalne	37
Załącznik II (10) (a) Przedsięwzięcia inwestycyjne na obszarach przemysłowych	37
Załącznik II (10) (b) Przedsięwzięcia inwestycyjne na terenach miejskich, w tym budowa centrów handlowych i parkingów dla samochodów	38
Załącznik II (10) (f) Budowa śródlądowych dróg wodnych niewymienionych w Załączniku I, prace kanalizacyjne i przeciwpowodziowe	40
Załącznik II (10) (l) oraz (m) Ujęcia wody gruntowej i systemy sztucznego nawadniania nieuwzględnione w Załączniku I; Roboty związane z przetaczaniem zasobów wodnych między dorzecziami rzek nieuwzględnione w Załączniku I	40
Załącznik II (11) Inne przedsięwzięcia	41
Załącznik II (11) (b) Instalacje do unieszkodliwiania odpadów (przedsięwzięcia nieuwzględnione w Załączniku I)	41
Załącznik II (12) Turystyka i wypoczynek	42
Załącznik II (12) (e) Parki rozrywki	42
Załącznik I(13) Zmiany lub rozbudowa przedsięwzięć ujętych w Załączniku I lub II	43

ANEKS I: INFORMACJE ZAWARTE W PRZYJĘTYCH DOKUMENTACH REFERENCYJNYCH BAT (BREF) ODNOSZĄCE SIĘ DO KATEGORII PRZEDSIĘWZIĘĆ OOS	45
ANEKS II: GLOSARIUSZ	50
ANEKS III: CZŁONKOWIE GRUPY ROBOCZEJ	51

0 WSTĘP

Zgodnie w wymogami Dyrektywy OOS¹ (Dyrektywa 85/337/EWG zmieniona przez Dyrektywy 97/11/WE oraz 2003/35/WE)² należy zapewnić, że przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, między innymi z powodu ich charakteru, rozmiarów lub lokalizacji, podlegają ocenie w odniesieniu do ich wpływu na środowisko [Artykuł 2(1)].

Przedsięwzięcia te są zdefiniowane w Artykule 4 i wymienione w Załączniku I oraz Załączniku II do Dyrektywy OOS. Ocena wpływu na środowisko jest zawsze wymagana dla projektów wymienionych w Załączniku I. Przedsięwzięcia uwzględnione w kategoriach wymienionych w Załączniku II podlegają ocenie, gdy Państwa Członkowskie stwierdzają, że mogą one potencjalnie wywoływać znaczący wpływ na środowisko. Kwalifikacja taka jest przeprowadzana poprzez analizę jednostkowych przypadków, poprzez ustalenie progów lub kryteriów lub przez połączenie obu podejść z uwzględnieniem odpowiednich kryteriów określonych w Załączniku III do Dyrektywy.

Artykuł 1(2) Dyrektywy OOS stanowi, że do celów tej Dyrektywy, „przedsięwzięcie” oznacza:
– wykonanie prac budowlanych lub innych instalacji lub systemów,
– inne ingerencje w środowisko przyrodnicze i krajobraz, łącznie z wydobyciem zasobów mineralnych.

Jednakże, poza kilkoma wyjątkami, Dyrektywa OOS na ogół nie podaje definicji ani innych opisów kategorii przedsięwzięć wymienionych w załącznikach.³ Niektóre definicje zawarte w innych dyrektywach oraz umowach międzynarodowych wyraźnie odnoszą się do Załączników do Dyrektywy OOS i zostały omówione w części 2 niniejszego dokumentu.

Doświadczenie zebrane podczas stosowania Dyrektywy OOS pokazuje, że w praktyce zdecydowanie czy określone przedsięwzięcia są objęte jej zakresem może być trudne. Nie tylko Państwa Członkowskie różnie interpretują pewne kategorie projektów (w szczególności te wymienione w Załączniku II), ale wątpliwości co do interpretacji niektórych z typów przedsięwzięć często mają też organy kompetentnych władz.

Problem ten podkreślono w „Raporcie Pięcioletnim” z 2003 roku, dotyczącym stosowania i skuteczności Dyrektywy OOS⁴ (zwany dalej „Raportem Pięcioletnim”). Istnienie tego problemu wykazały również inne badania przeprowadzone w imieniu Komisji Europejskiej oraz potwierdza go liczba zapytań na ten temat kierowanych do Komisji. Raport Pięcioletni odsłonił kilka słabych stron zastosowania Dyrektywy oraz zasugerował podjęcie kilku inicjatyw z tym związanych. Jedną z nich jest przygotowanie wytycznych, których celem jest wsparcie Państw Członkowskich we wdrażaniu Dyrektywy.

¹ Environmental Impact Assessment – Ocena Oddziaływania na Środowisko

² Dyrektywa 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 w sprawie oceny oddziaływania niektórych projektów publicznych lub prywatnych na środowisko, OJ L 175, 5. 7. 1985, s. 40, zmieniona przez Dyrektywę 97/11/WE a dnia 3 marca 1997, OJ L 73, 14. 3. 1997, s. 5, oraz Dyrektywę 2003/35/WE of Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003, OJ L 156, 25. 6. 2003, s. 17.

³ Elektrownie (Załącznik I(2)) stanowią jeden z niewielu wyjątków.

⁴ COM(2003) 334 wersja ostateczna.

Niniejszy dokument ma na celu ograniczenie wątpliwości dotyczących zakresu stosowania Dyrektywy OOS oraz znaczenia niektórych definicji przedsięwzięć zawartych w Dyrektywie OOS tak, aby zapewnić, iż przedsięwzięcia, które mogą potencjalnie wywoływać znaczący wpływ na środowisko nie zostaną wyłączone z zakresu Dyrektywy ze względu na problemy interpretacyjne. Cel niniejszych wytycznych jest dwojaki.

Po pierwsze, dokument ma na celu ułatwienie zrozumienia, jakie przedsięwzięcia można słusznie uznać, że mają być ujęte w niektórych kategoriach przedsięwzięć, które w praktyce okazały się szczególnie trudne w interpretacji.

Po drugie, zamierzonym celem dokumentu jest dostarczenie informacji o istniejących przydatnych źródłach informacji na poziomie UE, w tym orzecznictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości (ETS), definicjach zawartych w innych dyrektywach oraz mających zastosowanie wytycznych.

Należy podkreślić, że niniejszy dokument z wytycznymi nie wskazuje, jak należy wykonywać screening przedsięwzięć uwzględnionych w Załączniku II. Ma on na celu ułatwienie podejmowania decyzji, czy określone przedsięwzięcia podlegają zakresowi Dyrektywy OOS, a nie określenie (dla przedsięwzięć z Załącznika II) czy należy dla tego przedsięwzięcia przeprowadzić ocenę wpływu na środowisko⁵.

Niniejszy dokument został przygotowany przez Dyрекję Generalną ds. Środowiska Komisji Europejskiej, we współpracy ze specjalistami z zakresu oceny wpływu na środowisko oraz strategicznej oceny wpływu na środowisko⁶ z Państw Członkowskich UE oraz Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Pierwszy projekt niniejszego dokumentu orientacyjnego został napisany przez grupę roboczą (patrz Załącznik III).

Niniejszy dokument przedstawia opinie służb Komisji i nie ma charakteru wiążącego. Obecna wersja nie jest ostateczna. Dokument (ukończony w styczniu 2008 roku) może być w przyszłości poprawiany, w oparciu o dalsze doświadczenie we wdrażaniu Dyrektywy OOS tak, aby odzwierciedlał wszelkie przyszłe orzecznictwo. Należy podkreślić, że ostateczna interpretacja Dyrektywy OOS leży w gestii ETS.

Struktura niniejszego dokumentu jest następująca:

Część 1 opisuje ogólne podejście stosowane w niniejszym dokumencie, łącznie z omówieniem wykorzystanych źródeł informacji oraz ich związku z Dyrektywą OOS. Wskazano tu również zasady kluczowe dla interpretacji wszystkich kategorii przedsięwzięć objętych Dyrektywą OOS.

⁵ Wytyczne Komisji w zakresie screeningu dostępne są na stronie internetowej Komisji, poświęconej ocenie wpływu na środowisko: <http://ec.europa.eu/environment/eia/eia-support.htm>.

⁶ Strategic Environmental Assessment – Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko

⁷ Najlepsza dostępna technika, dokumenty referencyjne, , opracowane na podstawie artykułu 16(2)

Dyrektywy 96/61/WE z dnia 24.09.1996 dotyczącej zapobiegania i kontroli zanieczyszczenia środowiska OJ L 257, 10.10.1996, s. 26. Patrz cz. 1.1.

Część 2 zawiera definicje i interpretacje odnoszące się do części przedsięwzięć, skupiając się na tych kategoriach przedsięwzięć, które zostały wskazane przez ekspertów z Państw Członkowskich oraz z Komisji, jako szczególnie trudne w interpretacji w praktyce.

Aneks I podsumowuje informacje zawarte w przyjętych dokumentach referencyjnych BAT⁷, które mogą być istotne dla interpretacji kategorii projektów w Załącznikach do Dyrektywy OOS.

Aneks II zawiera glosariusz.

Aneks III przedstawia członków specjalistycznej grupy roboczej, którzy stworzyli pierwszy projekt dokumentu z wytycznymi.

1 PODEJŚCIE DO INTERPRETACJI ZAŁĄCZNIKÓW I ORAZ II ORAZ DO DYREKTYWY OOS

1.1 Dostępne źródła informacji

Orzecznictwo ETS jest jedynym źródłem ostatecznej interpretacji prawa europejskiego. Dyrektywa OOS w kilku przypadkach była przedmiotem spraw rozstrzyganych przez ETS mimo, że tylko kilka ze spraw prowadzonych przez ETS rzeczywiście dotyczyło zagadnień definicji, opisu czy zakresu poszczególnych kategorii przedsięwzięć wymienionych w Załącznikach I oraz II⁸. Tym niemniej, orzecznictwo ETS zawiera kilka kluczowych zasad ogólnych, które mogą praktycznie pomóc w interpretacji tych kategorii przedsięwzięć jak również samego pojęcia „przedsięwzięcie”. Zasady te omówiono w części 1.2. Dodatkowe informacje zaczerpnięte z orzecznictwa ETS podano w części 2 dla konkretnych kategorii przedsięwzięć.

W niektórych przypadkach, tekst Dyrektywy OOS nawiązuje bezpośrednio do innych dyrektyw oraz umów międzynarodowych. W tych przypadkach, wymienione dokumenty są wiążącymi źródłami definicji, które powinny być wykorzystane do interpretacji kategorii przedsięwzięć w Załączniku I oraz II.

Ponadto, uwzględniając szeroki wachlarz sektorów objętych Dyrektywą OOS, wiele innych dyrektyw oraz wytycznych na poziomie UE dotyczy działalności lub zawiera definicje terminów zawartych w Załącznikach I oraz II. Definicje zaczerpnięte z tych źródeł są niekoniecznie w pełni obowiązujące dla celów Dyrektywy OOS. Cel i kontekst różnych dyrektyw musi być dokładnie rozważony, jako że różne akty legislacyjne mogą mieć różne cele, co z kolei może wpływać na zakres i znaczenie klasyfikacji przedsięwzięć oraz definicje, jakie zawierają. Zatem pewne klasyfikacje przedsięwzięć w jednej dyrektywie niekoniecznie muszą dokładnie zalecać sposób interpretacji tego samego typu przedsięwzięcia w kontekście innej dyrektywy⁹. Jak określił ETS (patrz na przykład sprawa C-227/01, Komisja Wspólnot Europejskich przeciwko Królestwu Hiszpanii), prawo wspólnotowe powinno być interpretowane w kontekście celu i ogólnej systematyki regulacji, do której należy.

⁸ Zbadano orzeczenia ETS w następujących sprawach: C-396/92, C-431/92, C-313/93, C-133/94, C-72/95, C-301/95, C-81/96, C-392/96, C-150/97, C-435/97, C-287/98, C-474/99, C-230/00, C-366/00, C-227/01, C-319/01, C-348/01, C-87/02, C-117/02, C-127/02, C-201/02, C-83/03, C-290/03, C-508/03, C-98/04, C-332/04, C-486/04 and C-255/05. Tu wymieniono jedynie sprawy istotne dla tego dokumentu.

⁹ Patrz C-486/04, *Commission v Italy*, paragrafy 43 i 44.

W praktyce jednak, legislacja sektorowa oraz inne wytyczne mogą często dostarczyć użytecznych informacji referencyjnych, szczególnie, lecz nie tylko, w przypadkach gdzie rozważane są bardziej techniczne zagadnienia.¹⁰ Tak jest na przykład, w przypadku wielu typów przedsięwzięć opisanych zarówno w Dyrektywie OOS jak i Dyrektywie IPPC¹¹, dla której stworzono dokumenty referencyjne BAT (BREF).

Dokumenty referencyjne BAT (BREF) były i są nadal tworzone na mocy Artykułu 17(2) Dyrektywy IPPC, na mocy której Komisja ma obowiązek zorganizować wymianę informacji między Państwami Członkowskimi a branżami przemysłu, których dotyczy dyrektywa, dotycząca najlepszych dostępnych technologii służących zapobieganiu lub, gdzie nie jest to praktyczne, redukcji emisji oraz ogólnego wpływu na środowisko, jaki wywierają pewne typy działalności przemysłowej. W chwili tworzenia niniejszego dokumentu¹², 31 dokumentów referencyjnych BAT (BREF) zostało już formalnie przyjętych przez Komisję. Kolejny dokument referencyjny BAT (dotyczący efektywności energetycznej) jest w końcowej fazie tworzenia. Ponadto, niektóre z przyjętych dokumentów referencyjnych BAT już zostały przyjęte do pierwszych poprawek, podczas gdy inne zostaną zweryfikowane w najbliższych latach.

Dokumenty referencyjne BAT tworzone są w celu określenia najlepszych dostępnych technologii dla kategorii działalności przemysłowej objętych zakresem Dyrektywy IPPC; nie mają natomiast na celu interpretacji definicji tej działalności. Jednakże zawierają one glosariusze oraz ogólne objaśnienia niektórych terminów technicznych oraz procesów przemysłowych. Zważywszy, że wiele typów działalności wskazanych w Dyrektywie IPPC uwzględniono też w Załącznikach do Dyrektywy OOS¹³, definicje i objaśnienia zawarte w dokumentach referencyjnych BAT mogą odnosić się do obu Dyrektyw. Jednakże należy zachować ostrożność stosując informacje zaczerpnięte z dokumentów referencyjnych BAT w odniesieniu do przedsięwzięć objętych Załącznikami do Dyrektywy OOS (przedsięwzięcia OOS), w szczególności tam, gdzie w obu Dyrektywach istnieją różnice między opisami przedsięwzięć i progami.

Dla celów niniejszego dokumentu, uwzględniono jedynie te dokumenty referencyjne BAT, które zostały formalnie przyjęte przez Komisję. Dokumenty te, wraz z innymi dokumentami referencyjnymi BAT pozostającymi nadal w fazie projektu lub weryfikacji, można pobrać ze strony Europejskiego Biura IPPC¹⁴.

¹⁰ ETS, w sprawie C-127/02, *the Waddenzee case*, użył definicji „przedsięwzięcia” zawartej w Dyrektywie OOS w sprawie związanej z Dyrektywą siedliskową. Podejście tu przyjęte jest zgodne z podejściem Trybunału w tamtej sprawie.

¹¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotycząca zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli, OJ L 24, 29.01.2008, s.8.

¹² styczeń 2008.

¹³ Patrz, np., raport z grudnia 1998 - 'Interrelationship between IPPC, EIA, SEVESO Directives and EMAS, Regulation', który zawiera tabelę porównawczą kat. przedsięwzięć w dyrektywach OOS i IPPC (<http://europa.eu.int/comm/environment/eia/eia-studies-and-reports/impel-full-text.pdf>).

¹⁴ <http://eippcb.jrc.es/pages/FAbout.htm>.

Spśród dokumentów referencyjnych BAT, które zostały formalnie przyjęte przez Komisję, niniejszy dokument nawiązuje głównie do tych z nich, które mogą ułatwić interpretację kategorii przedsięwzięć OOS.

Tabela z Aneksie I odnosi każdy z dokumentów referencyjnych BAT do odpowiedniej kategorii przedsięwzięć OOS oraz wskazuje typ informacji, jakie można znaleźć w oryginalnym dokumencie, z którym czytelnik powinien się zapoznać. Dla ułatwienia jednak, najbardziej istotne treści z dokumentów referencyjnych BAT podano w części 2, pod każdą z kategorii przedsięwzięć OOS.

1.2 Kluczowe zasady wywodzone z orzecznictwa Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości¹⁵

Cel Dyrektywy OOS

W orzeczeniach związanych z Dyrektywą OOS, Trybunał konsekwentnie podkreśla fundamentalny cel Dyrektywy jak wyrażono w Artykule 2(1), tj. przedsięwzięcia „*mogące znacząco oddziaływać na środowisko, między innymi z powodu ich charakteru, rozmiarów lub lokalizacji, podlegają ocenie w odniesieniu do ich wpływu na środowisko*”.

Szeroki zakres i cel

Drugą podstawową zasadą, którą należy uwzględnić podczas interpretowania kategorii przedsięwzięć w Załącznikach do Dyrektywy OOS, jest zasada głosząca, że „Dyrektywa ma szeroki zakres oraz cel”. Stanowisko to jest konsekwentnie podtrzymywane przez Europejski Trybunał Sprawiedliwości (na przykład w sprawie C-72/95, *Kraaijeveld i in.*, paragraf 31; sprawa C-227/01, *Komisja Wspólnot Europejskich przeciwko Królestwu Hiszpanii*, paragraf 46).

Jednolita interpretacja, różne wersje językowe

W sprawie C-72/95, *Kraaijeveld i inni*, odnosząc się do poprzednich orzeczeń, Trybunał stwierdził, że wykładnia przepisu prawa wspólnotowego zawiera porównywanie jego różnych wersji językowych. W przypadku, gdy wersje językowe różnią się, zasada jednolitej wykładni prawa wspólnotowego wymaga, aby dany przepis był interpretowany w kontekście celu i ogólnej systematyki regulacji, do której należy (paragraf 28).¹⁶ W tej sprawie, Trybunał uznał, że wyrażenie „prace kanalizacyjne i przeciwpowodziowe” w punkcie 10(e) Załącznika II do Dyrektywy 85/337/EWG (przed poprawką przez Dyrektywę 97/11/WE) powinno być interpretowane jako obejmujące prace mające na celu powstrzymanie wody i zapobieganie powodzi i tym samym obejmować prace prowadzone na groblach wzdłuż żeglownych dróg wodnych (paragraf 35).

¹⁵ Należy zauważyć, że niektóre orzeczenia tu wymienione odnoszą się do Dyrektywy 85/337/EWG przed zmianami, podczas gdy inne do Dyrektywy 85/337/EWG zmienionej przez Dyrektywę 97/11/WE. Jednak, uznaje się, że zasady będące podstawą orzeczeń oraz ich skutki mają zastosowanie i są użyteczne do interpretacji Dyrektywy ze zmianami.

¹⁶ Należy zauważyć, że ta zasada jest ogólną dla praktyki ETS i nie ogranicza się do Dyrektywy OOS.

Kwestia ta jest ponownie wspomniana w orzeczeniu Trybunału w sprawie C-227/01, Komisja Wspólnot Europejskich przeciwko Królestwu Hiszpanii, gdzie Trybunał orzekł, iż nie było potrzeby, aby w kontekście tego postępowania wydać orzeczenie, czy we wszystkich wersjach językowych punktu 7 Załącznika I do Dyrektywy 85/337 (odnośnie linii dalekobieżnego ruchu kolejowego) użyto terminu ekwiwalentnego do terminu tory (*vías* w wersji hiszpańskojęzycznej). Nie uznano również za konieczne wydania orzeczenia co do zgodności hiszpańskiego ustawodawstwa, przyjętego w celu wdrożenia tego przepisu, z treścią Dyrektywy w zakresie, w jakim użyto terminu *linie* (*líneas*). Jednakże, z orzecznictwa Trybunału jasno wynika, że tam gdzie różne wersje językowe tego samego przepisu różniły się, potrzeba jednolitej interpretacji prawa wspólnotowego wymaga interpretowania przepisu w kontekście celu i ogólnej systematyki regulacji, do której należy (paragraf 45).

Trybunał orzekł również, że potrzeba jednolitego zastosowania oraz zasada równości wymagają autonomicznych, jednolitych znaczeń dla terminów stosowanych w prawie WE (sprawa C-287/98, *Linster i in.*, paragraf 43), i w tym kontekście odnoszą się do zakresu i znaczeń kategorii przedsięwzięć w Załączniku I oraz II do Dyrektywy.

Wyłączenie *salami slicing* (dzielenia projektów)

Orzecznictwo ETS dotyczy też problemu *salami slicing* tzn. praktyki dzielenia przedsięwzięcia na mniejsze projekty tak, aby każdy z nich kwalifikował się poniżej progów lub kryteriów sceeningowych i dzięki temu uniknął wymogu przeprowadzenia oceny wpływu na środowisko.

W sprawie C-227/01, Komisja Wspólnot Europejskich przeciwko Królestwu Hiszpanii, Trybunał potwierdził, że przedsięwzięcie długodystansowe nie może zostać podzielone na krótsze części, aby wyłączyć przedsięwzięcie, jako całość oraz części powstałe po takim podziale z wymogu nałożonego Dyrektywą (paragraf 53). Jeśli byłoby to możliwe, skuteczność Dyrektywy mogłaby zostać poważnie zagrożona, ponieważ odpowiednie władze potrzebowałyby jedynie podzielić większe długodystansowe przedsięwzięcie na kolejne krótsze partie, aby wyłączyć go z wymogów Dyrektywy (paragraf 53).

1.3 Koncepcja „projektu”

„Przedsięwzięcie” zdefiniowano w Artykule 1(2) Dyrektywy OOS, jako:

„– wykonanie prac budowlanych lub innych instalacji lub systemów,
– inne ingerencje w środowisko przyrodnicze i krajobraz, łącznie z wydobyciem zasobów mineralnych”.

Praktyka sądowa Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości dostarcza szerokiej interpretacji pojęcia „przedsięwzięcie”¹⁷. Jednakże, w odniesieniu do pojęcia „przedsięwzięcie”, a w szczególności do tego, co stanowi „ingerencję w środowisko przyrodnicze i krajobraz”, Europejski Trybunał Sprawiedliwości nie był przekonany w sprawie C-392/96, Komisja Europejska przeciwko Irlandii, czy hodowla owiec praktykowana w sposób taki jak w Irlandii, (co, w tym konkretnym przypadku obejmowało wypas na wzgórzach) stanowiła przedsięwzięcie w znaczeniu określonym w Artykule 1(2) Dyrektywy OOS.

17 Sprawa C-72/95, *Kraaijeveld and others*.

Termin „instalacja” nie jest zdefiniowany w Dyrektywie OOS. Definicja tego terminu jest natomiast podana w Dyrektywie IPPC, jednak ta definicja¹⁸ nie jest uznawana za odpowiednią dla celów Dyrektywy OOS.

Mimo że instalacje ruchome nie są wyraźnie wymienione w Dyrektywie OOS, zakres Dyrektywy również je obejmuje, jako instalacje tymczasowe¹⁹. Kiedy ruchome i/lub tymczasowe instalacje mają cechy (oraz związany z tym wpływ) kategorii projektów uwzględnionych w Załącznikach I oraz II do Dyrektywy OOS, muszą podlegać jej wymogom²⁰. Co więcej, kiedy ruchoma instalacja jest przenoszona w inne miejsce, należy uwzględnić potrzebę przeprowadzenia nowej oceny wpływu na środowisko.

1.4 Związek między Dyrektywami OOS i SEA

Zgodnie z badaniem wykonanym na zlecenie DG Środowisko²¹, pokrywanie się Dyrektyw OOS i SEA jest możliwe, mimo iż doświadczenie w stosowaniu Dyrektywy SEA jest nadal zbyt ograniczone, aby umożliwić wyciągnięcie jednoznacznych wniosków.

Potencjalne pokrywanie się obu dyrektyw pojawia się tam, gdzie *obiekt* poddawany ocenie odpowiada zarówno definicji *przedsięwzięcia* jak stanowi Dyrektywa OOS jak i definicji *planów i programów* zgodnie z Dyrektywą SEA.

Takie pokrywanie się Dyrektyw OOS i SEA może pojawić się tam gdzie, na przykład duże przedsięwzięcia składają się z pod-projektów lub są przedsięwzięciami takiej skali, że mają znaczenie większe niż tylko lokalne. Określenie, czy propozycja jest przedsięwzięciem czy planem lub programem ma zatem istotne konsekwencje w zakresie czy podlega ona Dyrektywie OOS, SEA, czy obu tym dyrektywom.

Należy zauważyć, że Artykuł 11 Dyrektywy SEA wyraźnie stanowi, że ocena zgodnie z postanowieniami Dyrektywy SEA nie narusza żadnego z wymogów Dyrektywy OOS ani żadnego innego wymogu prawa wspólnotowego. Zatem, aby spełnić wymagania nałożone prawem, Państwa Członkowskie muszą zapewnić wypełnianie wymogów obu Dyrektyw, kiedy obie z nich mają zastosowanie.

Wyżej wymienione badanie przedstawia przykłady możliwych sposobów realizacji tego wymogu, łącznie z procedurami OOS i SEA mającymi równoległe zastosowanie, lub wspólnymi procedurami stworzonymi specjalnie w celu spełnienia wymogów obu Dyrektyw jednocześnie.

¹⁸ 'instalacja oznacza stacjonarną jednostkę techniczną, w której prowadzona jest jedna lub większa ilość działalności wymienionych w załączniku I [Dyrektywy 2008/1/EC], oraz wszystkie inne bezpośrednio związane działania, które mają techniczny związek z działalnością prowadzoną w tym miejscu i które mogłyby mieć wpływ na emisje i zanieczyszczenie'. Dyrektywa 2008/1/EC Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 stycznia 2008 dotycząca zapobiegania i kontroli zanieczyszczenia środowiska.

¹⁹ Ponadto, Załącznik II(13), drugi akapit, wyraźnie włącza przedsięwzięcia z Załącznika I podjęte głównie lub wyłącznie dla tworzenia i testowania nowych metod lub produktów i nie wykorzystywane dłużej niż dwa lata.

²⁰ Jasne jest, że nawet instalacje ruchome będą uwzględnione dla celów Dyrektywy OOS, w odniesieniu do konkretnego zakładu.

²¹ Imperial College London Consultants (August 2005) 'The relationship between the EIA and SEA Directives', dostępne pod adresem: http://ec.europa.eu/environment/eia/final_report_0508.pdf.

2. DEFINICJE POSZCZEGÓLNYCH PROJEKTÓW

2.1 Wstęp

Poniższy rozdział koncentruje się na poszczególnych kategoriach przedsięwzięć uznanych za szczególnie trudne do zinterpretowania przez specjalistów z Państw Członkowskich oraz Komisję. Interpretacje podane dla kategorii przedsięwzięć są oparte na celu Dyrektywy, doświadczeniu zdobytym w trakcie jej stosowania oraz interpretacji dokonywanej przez Europejski Trybunał Sprawiedliwości, zgromadzonej w miarę upływu czasu.

Informacje zawarte w tej części mają na celu pomóc lepiej zrozumieć definicje przedsięwzięć. Jak wspomniano w tekście, większość z tych informacji wyprowadzona jest z orzecznictwa ETS, dyrektyw UE, konwencji międzynarodowych oraz wytycznych wydanych przez Komisję Europejską. Pod każdą kategorią przedsięwzięć jasno określono, kiedy Dyrektywa OOŚ wyraźnie odnosi się do tych definicji²². W przypadku innych definicji, czytelnikowi radzi się, aby dokładnie rozpatrzył, czy definicje te mogą być zastosowane w takim zakresie do Dyrektywy OOŚ. Należy również mieć na uwadze cele poszczególnych aktów legislacyjnych, w świetle rozważań opisanych w części 1.1 powyżej.

Należy również wspomnieć, że definicje podane w tej części nie mają stanowić wyczerpującego słowniczka wszystkich terminów zawartych w Dyrektywie OOŚ - celowo pominięto długie opisy techniczne procesów przemysłowych. Czytelnik jest kierowany do potencjalnie przydatnych źródeł definicji dostępnych poza dziedziną OOŚ, jak wskazano w tekście.

Struktura niniejszej części odpowiada porządkowi Załączników do Dyrektywy OOŚ, jednak nie obejmuje wszystkich kategorii przedsięwzięć. Tym nie mniej, informacje tu podane mogą okazać się użyteczne dla lepszego zrozumienia kategorii przedsięwzięć tu nieuwzględnionych.

²² Na przykład, Załącznik I(7)(a) do Dyrektywy OOŚ odnosi się do definicji „lotniska” zawartej w Konwencji z Chicago, 1944 roku, ustanawiającej Organizację Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego

2.2 PROJEKTY WYMIENIONE W ZAŁĄCZNIKU I

Załącznik I (1)

„Rafinerie ropy naftowej (wyłączając przedsiębiorstwa wytwarzające jedynie smary z ropy naftowej) i instalacje do gazyfikacji i upłynniania węgla lub łupków bitumicznych o wydajności, co najmniej 500 ton dziennie”.

Informacje o terminach i procesach zawartych w tej definicji przedsięwzięcia (to znaczy rafinerie, ropa naftowa oraz gaz ziemny) można znaleźć w dokumencie referencyjnym BAT dla rafinerii ropy i gazu²³.

Rafinerie to zakłady przemysłowe przetwarzające olbrzymie ilości surowców oraz produktów, będące jednocześnie konsumentami dużych ilości energii i wody.

Celem rafinowania jest przetworzenie surowca naturalnego, takiego jak ropa lub gaz ziemny, na użyteczne produkty rynkowe.

Ropa naftowa i gaz ziemny to mieszaniny wielu różnych węglowodorów i niewielkich ilości zanieczyszczeń. W szczególności, ropa naftowa jest mieszaniną związków węglowodorowych (90-95%) o różnym składzie chemicznym i strukturze cząsteczkowej z niewielką ilością zanieczyszczeń.

Źródło: Reference Document on the Best Available Techniques for Mineral Oil and Gas Refineries, (luty 2003).

Załącznik I (2)

„Elektrociepłownie i inne instalacje do spalania o mocy cieplnej, co najmniej 300 MW”

Interpretując tę kategorię przedsięwzięć należy mieć na względzie orzeczenie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-431/92, Komisja przeciw Niemcom.

Punkt 2 Załącznika I do Dyrektywy, na mocy, którego przedsięwzięcia dotyczące elektrociepłowni o mocy cieplnej co najmniej 300 MW podlegają ocenie, musi być interpretowany jako wymagający, aby takie przedsięwzięcia były oceniane niezależnie od tego, czy stanowią samodzielne konstrukcje, czy też są dobudowane do istniejących lub czy mają ściśle funkcjonalne połączenie z już istniejącymi konstrukcjami. Nawet tam, gdzie przedsięwzięcie ma połączenie z już istniejącymi konstrukcjami, nie może podlegać „zmianom przedsięwzięć rozwojowych wymienionych w załączniku I”, jak wymieniono w punkcie 13 Załącznika II (w punkcie 12 przed poprawką przez Dyrektywę 97/11), dla którego wykonano jedynie ocenę.

Zasada wyrażona w tym orzeczeniu została włączona do treści Dyrektywy OOS przez poprawki 2003/35/WE, które wprowadziły nową kategorię przedsięwzięć do Załącznika I (22), tj. „Wszelkie zmiany bądź rozbudowa przedsięwzięć wymienionych w tym załączniku tam, gdzie taka zmiana lub rozbudowa sama spełnia kryteria progu ustanowionego w niniejszym Załączniku, jeżeli taki próg został określony”.

23 Dokument referencyjny nt. najlepszych praktyk z zakresu rafinerii olejów mineralnych i gazu, luty 2003.

Przydatne może okazać się odwołanie do Dyrektywy 2001/80/WE (Dyrektywa LCP, „Emisje z Dużych Źródeł Spalania”²⁴), która zawiera następującą definicję:

„instalacja spalania oznacza każde urządzenie techniczne, w którym paliwa są utleniane w celu wykorzystania wytworzonego w ten sposób ciepła”.

Informacje istotne dla przedsięwzięć z tej kategorii można również znaleźć w Dokumentie Referencyjnym dotyczącym Najlepszych Dostępnych Technologii (BAT) dla Dużych Źródeł Spalania Lipiec 2006. Jednakże należy zaznaczyć, że wyłączenie niektórych typów instalacji spalania z zakresu Dyrektywy LCP (Artykuł 2(7)) nie ma zastosowania dla Dyrektywy OoŚ.

Załącznik I (4)

„Kombinaty do wstępnego wytopu żelaza i stali”

Informacje na temat terminów i procesów produkcji objętych tą kategorią przedsięwzięć można znaleźć w dokumentach referencyjnych BAT:

Żeliwo jest to stop żelaza z węglem, w którym zawartość węgla wynosi co najmniej 1,8%, a z reguły przekracza 2%. Żeliwo zawiera również różne ilości krzemu, manganu, siarki i fosforu.

Stal jest stopem żelaza, gdzie zawartość węgla jest zazwyczaj niższa niż 2%. Stężenie (masowe) żelaza jest większe niż jakiegokolwiek innego pierwiastka, a obok występują niektóre inne pierwiastki.

Źródło: Reference Document on Best Available Techniques in the Smitheries and Foundries Industry (maj 2005)

Kombinaty są to duże kompleksy przemysłowe charakteryzujące się niezależnym przepływem surowców i energii w sieci między poszczególnymi jednostkami produkcyjnymi (obejmują one zakłady zajmujące się spiekaniem, granulacją, piece koksowe, wielkie piece oraz podstawowe zakłady wytwarzające stal w drodze utleniania, a następnie odlewania).

Źródło: Best Available Techniques Reference Document on the Production of Iron and Steel (grudzień 2001)

„Instalacje do produkcji metali nieżelaznych z rudy, koncentratów lub surowców wtórnych przy użyciu procesów metalurgicznych, chemicznych lub elektrolitycznych”

Informacje na temat instalacji do produkcji metali nieżelaznych można znaleźć w dokumencie referencyjnym BAT²⁵ dla Branży Metali Nieżelaznych.

Metale nieżelazne produkowane są z różnego rodzaju surowców pierwotnych i wtórnych. Pierwotne surowce czerpie się z rud wydobywanych, a następnie obrabianych przed przetworzeniem metalurgicznym w celu wytworzenia surowki. Obróbka rudy zwykle jest przeprowadzana niedaleko kopalni.

Surowce wtórne to lokalnie pozyskiwany złom metalowy, zużłowe produkty szumowania, szlasy lub pyły z filtrów, osady oraz odpady, które mogą również być poddane wstępnej obróbce w celu usunięcia surowców tworzących powłokę.

Źródło: Reference Document on Best Available Techniques in the Non Ferrous Metals Industries (grudzień 2001)

²⁴ Dyrektywa 2001/80/WE PE z dnia 23 października 2001 w sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń z dużych źródeł spalania, OJ L 309, 27.11.2001, s. 1.

²⁵ Reference Document on Best Available Techniques in the Non Ferrous Metals Industries, grudzień 2001.

Załącznik I (6)

„Zintegrowane instalacje chemiczne, tj. instalacje do wyrobu na skalę przemysłową substancji przy zastosowaniu procesów chemicznych, w których kilka jednostek jest zestawionych i funkcjonalnie ze sobą powiązanych i które są przeznaczone:

(i) do produkcji podstawowych chemicznych substancji organicznych ;

(ii) do produkcji podstawowych chemicznych substancji nieorganicznych ;

(iii) do produkcji sztucznych nawozów fosforowych, azotowych i potasowych (prostych lub wieloskładnikowych nawozów sztucznych);

(iv) do produkcji podstawowych środków ochrony roślin i biocydów;

(v) do produkcji podstawowych środków farmaceutycznych z zastosowaniem procesów chemicznych lub biologicznych;

(vi) do produkcji materiałów wybuchowych

Instalacje chemiczne podlegają regulacji Dyrektyw OOS, IPPC oraz Seveso. Ważne jest, aby pamiętać o różnicach istniejących między systemami klasyfikacji przedsięwzięć, zakresem oraz progami w każdej z Dyrektyw. Podczas gdy Dyrektywa OOS obejmuje przedsięwzięcia w kilku różnych sektorach, Dyrektywa IPPC koncentruje się na kontroli zanieczyszczeń oraz zrównoważonym wykorzystaniu zasobów naturalnych w odniesieniu do instalacji przemysłowych. Dyrektywa Seveso koncentruje się na kontroli substancji niebezpiecznych wewnątrz zakładu. Jednakże Dyrektywa OOS została stworzona w celu umożliwienia ogólnej oceny środowiskowej zakładu produkcyjnego lub procesu, z uwzględnieniem emisji oraz gospodarki zasobami naturalnymi, na których koncentruje się Dyrektywa IPPC, pamiętając jednocześnie o potencjalnych szkodliwych skutkach, jakie mogą powstać na skutek katastrof zaistniałych wskutek obchodzenia się z lub przetwarzania substancji niebezpiecznych. Wytyczne stworzone dla innych dyrektyw, w szczególności dla Dyrektywy IPPC, stanowią użyteczny punkt odniesienia dla interpretacji zakresu tej kategorii przedsięwzięć, jednak muszą one być zastosowane jak jest to wymagane²⁶. Odpowiednie informacje techniczne można również znaleźć w dokumentach referencyjnych BAT²⁷.

Kategoria przedsięwzięć „zintegrowane instalacje chemiczne” jest podzielona na 6 podkategorii, które są dokładnie takie same jak te podane w Załączniku I(4) do Dyrektywy IPPC. Lista podstawowych organicznych i nieorganicznych substancji chemicznych w Załączniku I do Dyrektywy IPPC może być użyta jako nie wyczerpująca lista również dla celów Dyrektywy OOS:

²⁶ W szczególności, dla czytelnika użyteczne może być zapoznanie się z Wytycznymi do Załącznika I cz. 4, z którym tekst tej części jest mocno powiązany; http://www.ec.europa.eu/environment/ippc/general_guidance.htm#5.

²⁷ Reference Document on Best Available Techniques in Large Volume Inorganic Chemicals – Solids and Others, sierpień 2007; Reference Document on Best Available techniques in the Large Volume Organic Chemical Industry, luty 2003; Reference Document on Best Available Techniques for the Manufacture of Large Volume Inorganic Chemicals – Ammonia, Acids and Fertilisers, sierpień 2007; Reference Document on Best Available Techniques for the Production of Speciality Inorganic Chemicals, sierpień 2007; Reference Document on Best Available Techniques in the production of Polymers, sierpień 2007; Reference Document on Best Available Techniques for the Manufacture of Organic Fine Chemicals, sierpień 2006.

Podstawowe związki organiczne to: a) węglowodory proste (łańcuchowe lub pierścieniowe, nasycone lub nienasycone, alifatyczne lub aromatyczne) b) węglowodory zawierające tlen, takie jak alkohole, aldehydy, ketony, kwasy karboksylowe, estry, octany, etery, nadtlenki, żywice epoksydowe c) węglowodory siarkawe d) węglowodory azotowe, takie jak aminy, amidy, związki azotawe, nitrozwiązki lub związki azotanu, nityle, izocyjanki e) węglowodory zawierające fosfor f) węglowodory halogenowe g) związki metaloorganiczne h) podstawowe tworzywa sztuczne (polimery, włókna syntetyczne i włókna na bazie celulozy) i) kauczuki syntetyczne j) farby i pigmenty k) produkty i środki powierzchniowo czynne.

Podstawowe związki nieorganiczne to: a) gazy, takie jak amoniak, chlor lub chlorowódz, fluor lub fluorowodory, tlenki węgla, związki siarki, tlenki azotu, wodór, dwutlenek siarki, chlorek karbonylu b) kwasy, takie jak kwas chromowy, fluorowodorowy, fosforowy, azotowy, solny, siarkowy, oleum, kwasy siarkawe c) zasady, takie jak wodorotlenek amonu, wodorotlenek potasu, wodorotlenek sodu d) sole, takie jak chlorek amonu, chloran potasu, węglan potasu, węglan sodu, peroksoboran, azotan srebra e) niemetale, tlenki metali lub inne związki nieorganiczne, takie jak węglík wapnia, silikon, węglík silikonu

Źródło: Załącznik I(4) Dyrektywy 2008/1/EC Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15.01.2008 dotyczącej zapobiegania i kontroli zanieczyszczenia środowiska.

Zintegrowane, zestawione i powiązane funkcjonalnie

Pierwsze wytyczne dotyczące pojęcia „zintegrowane, zestawione i powiązane funkcjonalnie” zostały podane przez orzecznictwo ETS (patrz sprawa C-133/94, Komisja przeciw Królestwu Belgii), gdzie Europejski Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że: „o zintegrowaniu instalacji chemicznej nie świadczy jej wydajność przetwórcza ani też typ przetwarzanych tam substancji chemicznych, lecz istnienie wewnętrznie połączonych jednostek produkcyjnych stanowiących pod względem ich działania pojedynczą jednostkę produkcyjną”. Należy zauważyć, że ta definicja stosowana przed Załącznikiem I(6) została zmieniona przez Dyrektywę 97/11/WE²⁸.

Zatem podstawą *zintegrowania* byłaby obecność różnych jednostek oraz istnienie połączenia między różnymi częściami zakładu chemicznego. Połączenie funkcjonalne jest tworzone przede wszystkim przez proces produkcyjny tj. różne jednostki instalacji służyć wspólnemu celowi przez wytwarzanie półproduktów lub surowców (prekursorów, pomocniczych substancji chemicznych, itd.) dla innych jednostek. Różne elementy zakładu będą zatem wnosić wkład w wyprodukowanie produktu gotowego (lub produktów), choć jest możliwe, że część półproduktów lub surowców wyprodukowanych w zakładzie również będzie umieszczona na rynku. Dodatkowo, może istnieć połączenie infrastrukturalne (dla celów energetycznych, itd.), jednak samo takie połączenie nie stanowi jeszcze połączenia funkcjonalnego.

Termin *zestawione* zwykle oznacza *ustawione obok siebie* lub *ustawione jeden obok drugiego*. Jednakże, biorąc pod uwagę szeroki cel Dyrektywy, nie wydaje się by istniał wymóg, aby dowolna jednostka musiała być umieszczana *bezpośrednio* obok innej, ponieważ prekursorzy mogą być produkowane w innej części zakładu i przesyłane przewodami rurowymi, na pasie transmisyjnym lub w inny sposób do jednostki końcowej lub innej jednostki przetwarzającej. W tak oczywisty sposób bezpośrednio związane ze sobą działaniami mają połączenie funkcjonalne z innymi działaniami prowadzonymi na terenie zakładu i mogą mieć zatem wpływ na środowisko. Termin *zestawione* powinien zatem być interpretowany szeroko jako jednostki znajdujące się *w tym samym zakładzie*.

²⁸ Załącznik I(6) do Dyrektywy 85/337/EWG przed wspomnianymi zmianami odnosił się do ‘*Zintegrowane instalacje chemiczne*’.

wytwarzanie na skalę przemysłową

Załącznik I(6) nie zawiera żadnych ilościowych progów wydajności, a jedynie nawiązanie do „wytwarzania na skalę przemysłową”. Skala produkcji substancji chemicznych może wahać się od kilku gramy wysoko wyspecjalizowanego produktu do w większości wielu ton produktu chemicznego, jednak obie te skale mogą odnosić się do pojęcia *skala przemysłowa* dla tej konkretnej działalności. *Wytwarzanie na skalę przemysłową* jest omówione w wytycznych wydanych przez Komisję dla działalności w sektorze chemicznym do Dyrektywy IPPC²⁹.

przy zastosowaniu procesów chemicznych

Załącznik I(6) nawiązuje do wytwarzania na skalę przemysłową *przy zastosowaniu procesów chemicznych*. Termin *procesy chemiczne* sugeruje, że przekształcenie za pomocą jednej lub kilku reakcji chemicznych ma miejsce podczas procesu produkcyjnego. Jest tak również w przypadku procesu biotechnologicznego lub biologicznego, który jest związany głównie z przemianą chemiczną (np. fermentacja). Działanie obejmujące jedynie fizyczne przetworzenie (na przykład zwykłe połączenie lub wymieszanie substancji, które nie reagują ze sobą chemicznie, odwodnienie, rozcieńczanie, przepakowanie kwasów/zasad) nie jest objęte tą definicją.

Zastosowanie terminu podstawowe

Termin *podstawowe* należy interpretować w szerokim znaczeniu. Nie może on oznaczać jedynie tych substancji chemicznych, które wymagają dalszego przetworzenia, ponieważ niektóre z substancji chemicznych wymienione wprost w części 4 Załącznika I do Dyrektywy IPPC, same mogą być końcowymi (jednak nadal podstawowymi) produktami chemicznymi (na przykład gumy syntetyczne, barwniki i pigmenty, polimery oraz włókna syntetyczne), które mogą być dalej przetwarzane, lecz nie w znaczeniu wytwórstwa chemicznego. W ten sposób nie uwzględniono by produktów końcowych, które nie mogą być uznane za produkty chemiczne. Na przykład, wytwarzanie opon z gumy wraz z innymi składnikami wymaga określonej formy przetwarzania chemicznego, jednak bez wytworzenia „podstawowego produktu chemicznego”. Z drugiej strony jednak, wytwarzanie mieszaniny związków chemicznych mogłoby być uznane za wytwarzanie „podstawowych” substancji chemicznych. Na przykład, biopaliwo składające się głównie z mieszaniny estrów mieści się w znaczeniu terminu „podstawowy związek organiczny” ponieważ odnosi się to do produkcji określonej formy estrów.

29 http://ec.europa.eu/environment/ippc/general_guidance.htm#5.

Załącznik I (7)

„(a) Budowa dalekobieźnych linii kolejowych i portów lotniczych o podstawowej długości pasy startowego 2100 m i więcej;”

Interpretując zakres tej kategorii przedsięwzięć należy uwzględnić orzeczenie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-227/01, Komisja przeciwko Królestwu Hiszpanii, w odniesieniu do „dalekobieźnych linii kolejowych”.

W tej sprawie, Europejski Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że przedsięwzięcie mające na celu położenie uzupełniającej linii kolejowej długości 13, 2 km, z czego część o długości 7, 64 km biegła nowym szlakiem, a która była częścią linii kolejowej o długości 251 km, objęta była definicją z Załącznika I, punkt 7.

Załącznik I punkt 7 musi zatem być rozumiany jako obejmujący podwojenie istniejącej linii kolejowej, które nie może zatem być uznane za zwykłą modyfikację istniejącego przedsięwzięcia.

Trybunał zdecydował, że fakt iż przedsięwzięcie było związane jedynie z krótkim odcinkiem połączenia długodystansowego nie miał znaczenia. Jako, że nowe tory spowodowałyby z pewnością nowe niedogodności, nie ma potrzeby udowadniać istnienia namacalnego szkodliwego wpływu - jego prawdopodobieństwo jest wystarczające, aby zdecydować, że przedsięwzięcie podlega definicji z Załącznika I. (Patrz też część 1.1.3).

W przypadku portów lotniczych, Dyrektywa OOS dostarcza jasnej definicji, w przypisie (1) wskazując, że dla celów Dyrektywy, *port lotniczy* oznacza port lotniczy zgodnie z definicją zawartą w Konwencji z Chicago z 1944 r. ustanawiającej Organizację Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (załącznik 14). Zgodnie z tą konwencją, lotniskiem (portem lotniczym) jest „wydzielony obszar na lądzie, wodzie lub innej powierzchni, wraz ze znajdującymi się w jego granicach obiektami i urządzeniami budowlanymi o charakterze trwałym, w całości lub w części przeznaczony do wykonywania startów, lądowań i naziemnego lub nawodnego ruchu statków powietrznych, ”.

„(b) Budowa autostrad i dróg ekspresowych;”

Zrozumiała definicja „drogi ekspresowej” podana jest w Dyrektywie OOS, w przypisie (2) wskazującym, że dla potrzeb Dyrektywy „droga ekspresowa” oznacza drogę zgodnie z definicją podaną w *Umowie europejskiej o głównych drogach ruchu międzynarodowego* z dnia 15 listopada 1975. Zgodnie z tą Umową „droga ekspresowa jest to droga zarezerwowana dla ruchu samochodowego, dostępna jedynie przez węzły lub skrzyżowania z regulacją ruchu i na której w szczególności zabronione jest zatrzymywanie i postój”.

Mimo że Dyrektywa OOS nie wspomina tego jednoznacznie, przydatne może być też odwołanie się do *Umowy europejskiej o głównych drogach ruchu międzynarodowego* po definicję „autostrady”. Zgodnie z *Umową*, „autostrada” oznacza drogę specjalnie projektowaną i budowaną dla ruchu samochodowego, która nie obsługuje użytkowników przyległych terenów i która:

- i) ma, z wyjątkiem miejsc specjalnych lub przejściowo - odrębne jezdnie dla obu kierunków ruchu, oddzielone od siebie pasem dzielącym, nieprzeznaczonym dla ruchu, albo wyjątkowo w inny sposób;
- ii) nie przecina w jednym poziomie innej drogi, toru kolejowego lub tramwajowego albo drogi przeznaczonej dla ruchu pieszych; oraz
- iii) jest specjalnie oznakowana jako autostrada.

Załącznik I (9)

„Instalacje do usuwania odpadów poprzez spalanie, przeróbkę chemiczną zgodnie z definicją Załącznika II A do dyrektywy 75/442/EWG pod nagłówkiem D9 lub składowiska odpadów niebezpiecznych (tj. odpadów, do których znajduje zastosowanie dyrektywa 91/689/EWG)”

Decydując, czy pojedyncze przedsięwzięcia zaliczają się do tej kategorii, można nawiązać do definicji podanych w ustawodawstwie dotyczącym usuwania odpadów. Należy podkreślić, że z uwagi na to, że definicje takie nie są jednoznacznie wspomniane w treści Dyrektywy OOŚ (jak na przykład w przypadku terminu *obróbka chemiczna* oraz *odpady niebezpieczne*), definicje te nie mogą być uznane jako mające bezpośrednie zastosowanie do celów Dyrektywy OOŚ. Ogólny cel Dyrektywy OOŚ, tj., aby przedsięwzięcia, które potencjalnie mogą mieć znaczący wpływ na środowisko, podlegały ocenie wpływu, musi być tutaj przyjęta jako zasada wiodąca..

Tym nie mniej, ustawodawstwo dotyczące odpadów jest użytecznym punktem odniesienia w rozważaniu tej kategorii przedsięwzięć. Poniżej podano bardziej szczegółowe omówienie Załącznika I(9).

Dyrektywa ramowa dotycząca odpadów (75/442/EWG)³⁰ definiuje *odpady* jako „wszelkie substancje lub przedmioty należące do kategorii określonych w załączniku I, które ich posiadacz usuwa, zamierza usunąć lub ma obowiązek usunąć”. Należy przyjąć szeroką interpretację terminu *odpady* w świetle odpowiedniej praktyki sądowej ETS.

Ta sama Dyrektywa definiuje również *unieszkodliwianie* jako „wszelkie działania przewidziane w załączniku II A”. Załącznik II, A Dyrektywy ramowej dotyczącej odpadów jest przeznaczony do „wyszczególnienia procesów unieszkodliwiania występujących w praktyce”. Podaje on 15 takich procesów unieszkodliwiania. Załącznik I (9) nie ma jednakże zastosowania do wszystkich 15 procesów unieszkodliwiania. Odnosi się jedynie do instalacji unieszkodliwiania odpadów służących do:

- (a) spalania odpadów niebezpiecznych;
- (b) usuwania odpadów niebezpiecznych poprzez przeróbkę chemiczną, zgodnie z definicją z Załącznika II A do dyrektywy 75/442/EWG pod nagłówkiem D9; oraz
- (c) składowania odpadów niebezpiecznych.

³⁰ Dyrektywa 75/442/EWG z dnia 15 lipca 1975 dot. odpadów, OJ L 194, 25.7.1975, s. 39 ze zmianami, zastąpiona przez skonsolidowany tekst Dyrektywy 2006/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 dot. odpadów, OJ L 114, 27.4.2006, s. 9.

Należy podkreślić, że dla celów Dyrektywy OOS, termin *usuwanie* musi być interpretowany tak, aby obejmował pojęcie *odzyskiwania*. Zostało to potwierdzone przez Europejski Trybunał Sprawiedliwości w sprawie C-486/04, Komisja Wspólnot Europejskich przeciwko Republice Włoskiej, gdzie Trybunał orzekł: „*Pojęcie unieszkodliwiania odpadów w rozumieniu dyrektywy 85/337, jest pojęciem niezależnym, które winno być interpretowane w sposób odpowiadający w pełni celowi realizowanemu przez ten akt [...]. Tym samym pojęcie to, które nie jest równoznaczne z terminem unieszkodliwiania odpadów w rozumieniu dyrektywy 75/442, winno być pojmowane w szerszym sensie, jako odnoszące się do wszelkich czynności prowadzących bądź do unieszkodliwiania odpadów w ścisłym rozumieniu tego pojęcia, bądź do ich odzysku*”. (Paragraf 44). W konsekwencji, instalacje służące do spalania, obróbki chemicznej, jak zdefiniowano pod nagłówkiem D9 Załącznika II A do dyrektywy 75/442/EWG, wraz ze zmianami, oraz składowanie odpadów niebezpiecznych są uwzględnione w tej kategorii przedsięwzięć, nawet jeśli rezultatem jest odzyskiwanie odpadów.

W Dyrektywie ramowej dotyczącej odpadów użyto terminu *spalanie*, jednak nie zdefiniowano go. Jednak, Artykuł 3(4) Dyrektywy dot. spalania odpadów³¹ definiuje *spalarnię* jako „*każdą stacjonarną lub ruchomą jednostkę techniczną oraz wyposażenie przeznaczone do termicznego przetwarzania odpadów, z odzyskiem ciepła wytworzonego w wyniku spalania lub bez takiego odzysku. Obejmuje to spalanie przez utlenianie, jak również inne procesy obróbki termicznej takie jak piroliza, gazyfikacja, proces plazmowy w stopniu, w jakim substancje powstające z przeróbki są następnie spalane*.”

W odniesieniu do *chemicznej obróbki*, Dyrektywa OOS wyraźnie odnosi się do definicji zawartej w Załączniku II Dyrektywy 75/442/EWG pod nagłówkiem D9, czyli: „*Obróbka fizyczno-chemiczna, nieokreślona w innym miejscu w niniejszym załączniku, w której wyniku powstają ostateczne związki lub mieszaniny usuwane za pomocą którejkolwiek z operacji wymienionych w D1-D12 (np. odparowanie, suszenie, kalcynacja itp.)*”

W Dyrektywie ramowej dotyczącej odpadów (wraz z poprawkami) użyto terminu *składowisko odpadów* jednak nie zdefiniowano go. Jednakże, termin *składowisko odpadów* zdefiniowano w Artykule 2(g) Dyrektywy 99/31/WE jako: „*składowisko odpadów oznacza miejsce przeznaczone do usuwania odpadów na lub w ziemi, obejmujące:*

- *wewnętrzne miejsca usuwania odpadów (np. składowisko odpadów, jeśli producent odpadów urządza samodzielne usuwanie odpadów w miejscu produkcji), oraz*
- *miejsce stałe (tzn. używane dłużej niż jeden rok), które wykorzystywane jest do czasowego magazynowania odpadów, lecz z wyłączeniem:*
 - *miejsc, gdzie wysypuje się odpady w celu ich przygotowania do dalszego transportu w celu odzysku, obróbki lub wywozu do innego miejsca, oraz*
 - *składowania odpadów przed odzyskiem lub*
 - *obróbki przez okres krótszy niż trzy lata jako zasadę ogólną, lub składowania odpadów przed ich zbytem przez okres krótszy niż jeden rok.*”

³¹ Dyrektywa 2000/76/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 grudnia 2000 dot. spalania odpadów, OJ L 332, 28.12.2000, s. 91.

W definiowaniu odpadów niebezpiecznych, Dyrektywy OOŚ wyraźnie nawiązuje do Dyrektywy 91/689/EWG³². Artykuł 1(4) tejże Dyrektywy definiuje termin *odpady niebezpieczne* w sposób następujący:

„- odpady znajdujące się w wykazie, który ma być przygotowany zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 18 dyrektywy 75/442/EWG na podstawie załączników I i II do niniejszej dyrektywy, nie później niż sześć miesięcy przed datą wprowadzenia w życie niniejszej dyrektywy. Odpady te muszą mieć co najmniej jedną z właściwości wymienionych w załączniku III. W wykazie tym uwzględnia się pochodzenie i skład odpadów oraz, w miarę potrzeby, dopuszczalne wartości stężenia. Wykaz ten jest poddawany okresowemu przeglądowi i, w razie konieczności, w drodze takiej samej procedury zmieniany,

- wszelkie inne odpady, uznawane przez Państwo Członkowskie za wykazujące którąkolwiek z właściwości wymienionych w załączniku III. O takich przypadkach informuje się Komisję, przy czym są one poddawane przeglądowi zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 18 dyrektywy 75/442/EWG w celu dostosowania tego wykazu”.

Lista odpadów została utworzona na mocy Decyzji 200/532/WE³³, ostatnia poprawka przez Decyzję 2001/573/WE³⁴.

Informacje odnoszące się do tej kategorii przedsięwzięć można również znaleźć w Dokumencie referencyjnym o Najlepszych Dostępnych Technologiach dotyczących Spalania Odpadów (sierpień 2006) oraz w Dokumencie referencyjnym o Najlepszych Dostępnych Technologiach dotyczących Branży Przetwórstwa Odpadów (sierpień 2006).

³² Dyrektywa Rady 91/689/EWG z dnia 12 grudnia 1991 dot. odpadów niebezpiecznych, OJ L 377, 31.12.1991, s. 20.

³³ Decyzja Komisji z 3 maja 2000 Zastępująca Decyzję 94/3/WE ustanawiającą listę odpadów zgodnie z Artykułem 1(a) Dyrektywy Rady 75/442/EWG dotyczącej odpadów oraz Decyzję Rady 94/904/EWG ustanawiającą listę odpadów niebezpiecznych zgodnie z Artykułem 1(4) Dyrektywy Rady 91/689/EWG o odpadach niebezpiecznych (opublikowano pod numerem C(2000) 1147).

³⁴ Decyzja Rady z 23 lipca 2001 zmieniająca Decyzję Komisji 2000/532/WE w zakresie listy odpadów.

Załącznik I (10)

„Instalacje do usuwania odpadów nie stwarzających niebezpieczeństwa poprzez spalanie lub przeróbkę chemiczną zgodnie z definicją Załącznika II A do dyrektywy 75/442/EWG pod nagłówkiem D9 odpadów o wydajności większej niż 100 ton dziennie.”

Dyrektywa ramowa dotycząca odpadów definiuje *unieszkodliwianie* jako „wszelkie działania przewidziane w załączniku II A”, który „jest przeznaczony do wyszczególnienia procesów unieszkodliwiania, występujących w praktyce”. Załącznik II A podaje też 15 takich procesów unieszkodliwiania. Załącznik I (10) nie ma jednakże zastosowania do wszystkich 15 procesów unieszkodliwiania. Odnosi się jedynie do instalacji do unieszkodliwiania odpadów służących do:

- (a) spalania odpadów nie stwarzających niebezpieczeństwa o wydajności większej niż 100 ton dziennie, oraz
- (b) usuwania odpadów poprzez przeróbkę chemiczną, zgodnie z definicją zawartą w nagłówku D9 Załącznika II A do dyrektywy 75/442/EWG (wraz z poprawkami) o wydajności większej niż 100 ton dziennie”

Należy podkreślić, że dla celów Dyrektywy OOŚ, termin *usuwanie* musi być interpretowany tak, aby obejmował pojęcie *odzyskiwania*. Zostało to potwierdzone przez Europejski Trybunał Sprawiedliwości w sprawie C-486/04, Komisja Wspólnot Europejskich przeciwko Republice Włoskiej. Trybunał orzekł: „*Pojęcie unieszkodliwiania odpadów w rozumieniu dyrektywy 85/337, jest pojęciem niezależnym, które winno być interpretowane w sposób odpowiadający w pełni celowi realizowanemu przez ten akt [...] Tym samym pojęcie to, które nie jest równoznaczne z terminem unieszkodliwiania odpadów w rozumieniu dyrektywy 75/442, winno być pojmowane w szerszym sensie, jako odnoszące się do wszelkich czynności prowadzących bądź do unieszkodliwiania odpadów w ścisłym rozumieniu tego pojęcia, bądź do ich odzysku*”. (Paragraf 44). W konsekwencji, instalacje służące do spalania lub obróbki chemicznej odpadów nie stwarzających niebezpieczeństwa, jak zdefiniowano pod nagłówkiem D9 Załącznika II A do dyrektywy 75/442/EWG, o wydajności większej niż 100 ton dziennie są uwzględnione w tej kategorii przedsięwzięć nawet jeśli rezultatem jest odzyskiwanie odpadów.

W sprawie C-486/04, Trybunał orzekł, że Włochy nie wypełniły obowiązku nałożonego na mocy Dyrektywy OOŚ, przyjmując ustawodawstwo dopuszczające, aby przedsięwzięcia odzyskiwania odpadów niestanowiących i stanowiących niebezpieczeństwo o wydajności przekraczającej 100 ton dziennie, uniknęły konieczności stosowania procedury oceny wpływu na środowisko.

To samo ustawodawstwo spowodowało, że Włochy zostały uznane winne przez Europejski Trybunał Sprawiedliwości w orzeczeniu z 5 lipca 2007, w sprawie C-255/05, gdzie nie przeprowadzono procedury oceny wpływu na środowisko dla przedsięwzięcia polegającego na dodaniu „trzeciej linii” do istniejącej spalarni.

Definicje odpadów, przeróbki chemicznej oraz spalarni podano w Załączniku I(9).

Informacje związane z tą kategorią przedsięwzięć można również znaleźć w Dokumentie referencyjnym o Najlepszych Dostępnych Technologiach dotyczących Spalania Odpadów (sierpień 2006) oraz w Dokumentie referencyjnym o Najlepszych Dostępnych Technologiach dotyczących Branży Przetwórstwa Odpadów (sierpień 2006).

Załącznik I (11)

„Ujęcia wód gruntowych lub systemy sztucznego nawadniania, gdzie roczna objętość wody wydobytej lub zasilanej jest wynosi lub przewyższa 10 milionów metrów sześciennych”.

W tej kategorii przedsięwzięć, praktyczne jest nawiązanie do Ramowej Dyrektywy Wodnej³⁵, która w Artykule 2(2) zawiera definicję terminu *wody gruntowe (podziemne)*:

„Wody gruntowe” oznaczają wszystkie wody znajdujące się pod powierzchnią ziemi w strefie saturacji oraz w bezpośredniej styczności z gruntem lub podglebiem.”

Załącznik I (12)

(a) Przedsięwzięcia związane z przetaczaniem zasobów wodnych między dorzeczami rzek, gdy transfer ten ma na celu zapobieganie brakowi wody i gdzie ilość przetoczonych wody przekracza 100 milionów metrów sześciennych rocznie

(b) We wszystkich innych przypadkach, przedsięwzięcia związane z przetaczaniem zasobów wodnych między dorzeczami rzek, gdzie wieloletni średni przepływ w dorzeczu ujęcia wody przekracza 2000 milionów metrów sześciennych rocznie, i gdzie ilość przeniesionej wody przekracza 5% tego przepływu.

W obu przypadkach transfery wody pitnej rurociągami są wyłączone.”

W tej kategorii przedsięwzięć, praktyczne jest nawiązanie do Ramowej Dyrektywy Wodnej³⁶, która w Artykule 2(13) zawiera definicję terminu *dorzecze*:

“Dorzecze” oznacza obszar lądu, z którego wszystkie spywy powierzchniowe odprowadzane są przez system strumieni, rzek i, być może, jezior, do morza poprzez pojedyncze ujście cieku, estuarium lub deltę.

Załącznik I (13)

„Instalacje do oczyszczania ścieków o wydajności przekraczającej 150 000 równoważnika ludnościowego według definicji z artykułu 2 pkt. 6 dyrektywy 91/271/EWG”

Załącznik I (13) do Dyrektywy OOS³⁷ wyraźnie nawiązuje do Dyrektywy (91/271/EWG) dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych³⁷ w zakresie definicji progu ustanowionego przez *równoważną liczbę mieszkańców* dla oczyszczalni ścieków. Zgodnie z Artykułem 2(6) Dyrektywy 91/271/EWG, *równoważna liczba mieszkańców* oznacza „ładunek biodegradowalny organiczny, wyrażony pięciodobowym biochemicznym zapotrzebowaniem tlenu (BZT5), w ilości 60 g tlenu na dzień.”

³⁵ Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 dot. ustanowienia zasad działań w zakresie polityki wodnej, OJ L 327, 22.12.2000, s. 1.

³⁶ Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 dot. ustanowienia zasad działań w zakresie polityki wodnej, OJ L 327, 22.12.2000, s. 1.

³⁷ Dyrektywa Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 dot. oczyszczania ścieków miejskich, OJ L 135, 30.5.1991, s. 40

Załącznik I (17)

„Instalacje do intensywnej hodowli drobiu lub świń o więcej niż:

(a) 85000 miejsc dla brojlerów, 60 000 miejsc dla kur;

(b) 3 000 miejsc dla produkcji świń (ponad 30 kg) lub

(c) 900 miejsc dla macior”

Informacje o instalacjach do intensywnej hodowli, łącznie z definicjami terminów zawartych w tej kategorii przedsięwzięć, można znaleźć w dokumencie referencyjnym dla Intensywnego Chowu Drobiu i Świń³⁸. Jednakże, należy zauważyć, że próg dla takiej działalności różni się między Dyrektywą IPPC a Dyrektywą OOS.

Mięso brojlerów jest produkowane poprzez hodowlę kurczaków ras typu mięsnego (które w rzeczywistości są hybrydami powstałymi z połączenia kilku ras).

Maciora to termin używany dla określenia świni rodzaju żeńskiego, od początku pierwszego pokrycia lub pierwszej ciąży. Termin ten obejmuje wymieniane lochy (loszki), tzn. maciory zastępujące inne maciory w stadzie podstawowym dla utrzymania wymaganego materiału genetycznego. Hodowla macior obejmuje pokrycie, ciążę oraz odchów.

Źródło: Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs (lipiec 2003)

Załącznik I (18)

„Przemysłowe instalacje do

(a) produkcji pulpy lub podobnych materiałów włóknistych;

Przemysłowe instalacje do

(b) produkcji papieru i kartonu, gdzie wydajność produkcji przekracza 200 ton dziennie”.

Informacje dotyczące produkcji masy papierniczej, papieru oraz kartonu (wraz z definicjami tych terminów) można znaleźć w dokumentach BAT. Jednakże, należy zauważyć, że próg dla takiej działalności różni się między Dyrektywą IPPC a Dyrektywą OOS.

Papiernicza masa włóknista (pulpa) może być produkowana z pierwotnych włókien, z zastosowaniem procesów chemicznych lub mechanicznych, bądź w wyniku ponownego roztwarzania makulatury. (RCF). W procesie wytwarzania masy włóknistej surowiec zawierający celulozę zostaje rozbity na pojedyncze włókna. Drewno jest głównym surowcem, ale mogą być również użyte: słoma, konopie, trawa, bawełna oraz inne materiały zawierające celulozę. Masy włókniste wytwarzane różnymi metodami wykazują różne właściwości, które czynią je przydatnymi do wyrobu określonych produktów. Większość mas włóknistych wytwarza się w celu późniejszej produkcji papieru lub tektury. Niektóre są przeznaczone do innej produkcji, jak grube płyty pilśniowe lub produkty z pochodnych celulozy.

³⁸ Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs, lipiec 2003.

Papier to arkusz włókien celulozowych z pewną liczbą dodanych składników chemicznych mających wpływ na właściwości i jakość tego arkusza.

Dwa terminy: papier i tektura ogólnie biorąc odróżnia się w zależności od masy arkusza produktu (jego gramatury). Zgodnie z podstawowymi wagami można dokonać następującego podziału:

- papier ma gramaturę w zakresie do około 150 g/m²
- cięższe arkusze (między 150 a 250 g/m²) uważa się za karton
- tektura ma gramaturę ponad 250 g/m²

Źródło: Reference Document on Best Available Techniques in the Pulp and Paper industry (grudzień 2001).

Komisja stworzyła również wytyczne dotyczące definicji „kartonu”. W kontekście Dyrektywy IPPC przyjmuje się, że „karton” oznacza „tekturę”³⁹.

Załącznik I (22)

“Wszelkie zmiany bądź rozbudowa przedsięwzięć ujętych w tym załączniku tam, gdzie taka zmiana lub rozbudowa sama spełnia kryteria prognozy, ustanowionego w niniejszym Załączniku, jeśli istnieje.”

Ta kategoria przedsięwzięć została wprowadzona przez poprawki Dyrektywą 2003/35/WE. Wskazane jest zapoznanie się z podanymi poniżej informacjami ogólnymi na temat praktyki sądowej ETS w zakresie zmian oraz rozbudowy projektów podlegających Dyrektywie OoŚ.

Dyrektywa 85/337/EWG nie wymieniała jednoznacznie zmian istniejących przedsięwzięć za wyjątkiem: *„Zmiany przedsięwzięć rozwojowych wymienionych w załączniku I oraz przedsięwzięć wymienionych w załączniku I, realizowanych wyłącznie lub głównie w celu rozwoju i wypróbowania nowych metod lub produktów i nie używanych dłużej niż przez jeden rok”* (Załącznik II (12)).

Dyrektywa 97/11/WE zmieniła Dyrektywę 85/337/EWG tak, aby uwzględniała w Załączniku II(13) zmiany przedsięwzięć wymienionych w Załącznikach I oraz II: *„Wszelkie zmiany lub rozbudowy przedsięwzięć wymienionych w Załączniku I lub Załączniku II, dopuszczonych do realizacji, wykonanych lub w trakcie realizacji, które mogą mieć znaczące negatywne skutki dla środowiska;”*.

Dyrektywa 2003/35/WE, która, między innymi, zmieniła Dyrektywę 85/337/EWG, i która weszła w życie 25 lipca 2005, wprowadziła nową kategorię w Załączniku I (22), obejmującą zmiany bądź rozbudowę przedsięwzięć wymienionych w Załączniku I tam, gdzie taka zmiana lub rozbudowa sama spełnia kryteria prognozy, ustanowionego w Załączniku, jeśli istnieje. Zgodnie z Artykułem 4(1) Dyrektywy OoŚ, takie zmiany lub rozbudowa wymagają zatem przeprowadzenia analizy wpływu na środowisko. Zmiany lub rozbudowa istniejących przedsięwzięć nieujętych w Załączniku I (22) objęte są Załącznikiem II (13).

³⁹ http://www.ec.europa.eu/environment/ipcc/general_guidance.htm#13.

Stopniowy rozwój sformułowań użytych w Dyrektywie OOS odnoszących się do zmian przedsięwzięć odzwierciedla orzecznictwo ETS w tej materii. W kilku przypadkach, Trybunał rozpatrywał kwestię, czy przedsięwzięcie powinno być interpretowane jako nowe, czy też zmiana istniejącego przedsięwzięcia, oraz jak w takim razie przedsięwzięcie odnosi się do wymogów Artykułów 4(1) oraz 4(2) Dyrektywy.

W sprawie C-431/92, Komisja Wspólnot Europejskich przeciwko Republice Federalnej Niemiec (sprawa Großkrotzenburg), Trybunał orzekł, że kwestionowany projekt, budowa *elektrociepłowni* o mocy cieplnej 500 MW, która miała połączenie z istniejącą budowlą, nie mogła podlegać kategorii zmian projektów rozbudowy zawartych w Załączniku I wspomnianych w punkcie 12 Załącznika II (przed poprawką przez Dyrektywę 97/11/WE), dla których nie przewiduje się dodatkowej analizy. Trybunał uznał, że Załącznik I(2), na mocy którego przedsięwzięcia dotyczące elektrociepłowni o mocy cieplnej co najmniej 300 MW podlegają ocenie, musi być interpretowany jako wymagający, aby takie przedsięwzięcia były oceniane niezależnie od tego czy stanowią samodzielne konstrukcje czy też są dobudowane do istniejących lub czy mają połączenie z już istniejącymi konstrukcjami (paragrafy 34-36).

W sprawie C-72/95, Kraaijeveld i inni, Trybunał orzekł, że wyrażenie „*prace kanalizacyjne i przeciwpowodziowe*” w punkcie 10(e) Załącznika II do Dyrektywy 85/337/EWG (przed poprawką przez Dyrektywę 97/11/WE) powinno być interpretowane nie tylko jako budowa nowych grobli, ale również obejmujące modyfikacje istniejących już grobli przez jej przeniesienie, wzmocnienie i/lub poszerzenie, wymianę grobli na nową, niezależnie do tego czy nowa grobla jest mocniejsza lub szersza niż poprzednia, lub kombinację kilku wyżej wymienionych prac (paragraf 42).

W sprawie C-227/01, Komisja Wspólnot Europejskich przeciwko Królestwu Hiszpanii, Trybunał orzekł, że punkt 7 Załącznika I do Dyrektywy 85/337 (odnośnie *linii dalekobieżnego ruchu kolejowego*) należy interpretować w sposób uwzględniający podwojenie już istniejącej linii kolejowej (paragraf 48). W orzeczeniu Trybunał nawiązał do szerokiego zakresu oraz rozległego celu Dyrektywy oraz zasadniczego celu Dyrektywy, stanowiącego, że przed wydaniem zezwolenia „*przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko naturalne między innymi z powodu ich charakteru, rozmiarów lub lokalizacji obligatoryjnie powinny być poddane ocenie w odniesieniu do ich skutków*” (paragraf 47). Dalej w paragrafie 49 orzeczenia, Trybunał orzekł: „*Przedsięwzięcie tego rodzaju może mieć znaczący wpływ na środowisko w rozumieniu tej Dyrektywy, ponieważ może trwale oddziaływać na przykład na faunę i florę, strukturę gleby lub nawet na krajobraz, jak również w szczególności wywierać istotne skutki co do hałasu, zatem wchodzi w zakres zastosowania niniejszej Dyrektywy. Rażącem naruszeniem zamierzonego przez Dyrektywę 85/337 celu byłoby wyłączenie takiego projektu budowy nowego toru kolejowego, nawet zbieżnego z uprzednio istniejącą linią, od obowiązku dokonania oceny jego wpływu na środowisko. Zatem przedsięwzięcie tego rodzaju nie może być postrzegane jako zwykła zmiana wcześniejszego projektu w rozumieniu pkt. 12 załącznika II do tej Dyrektywy*”.

W sprawie 255/05, Komisja Wspólnot Europejskich przeciwko Republice Włoskiej, Trybunał orzekł, że nie poddając przedsięwzięcia budowy „trzeciej linii” istniejącej spalarni procedurze oceny skutków wywieranych na środowisko naturalne przed udzieleniem zezwolenia na jego budowę, Republika Włosa uchybiła zobowiązaniom, które na niej ciążyą z mocy Dyrektywy OOŚ. W tej sprawie Trybunał orzekł zgodnie z opinią Komisji, stanowiąc, że nowe przedsięwzięcie rozbudowujące istniejącą instalację powinno być interpretowane jako instalacja objęta postanowieniami punktu 10 Załącznika I Dyrektywy OOŚ.

2.3 PRRZEDSIĘWZIĘCIA WYMNIENIONE W ZAŁĄCZNIKU II

Załącznik II (1) Rolnictwo, leśnictwo i akwakultura

„(b) Przedsięwzięcia zmierzające do wykorzystania nieużytków i obszarów półnaturalnych do intensywnego użytkowania rolnego;”

Biorąc pod uwagę różne sposoby wykorzystania ziemi oraz różne praktyki rolnicze w różnych częściach Europy, decyzja co do tego, czy określona praktyka rolnicza oraz które typy obszarów podlegają której kategorii przedsięwzięć będzie różnić się zależnie od Państwa Członkowskiego. Niektóre z państw załączyły listę odpowiednich praktyk rolniczych oraz siedlisk do krajowych wytycznych, celem objaśnienia jak ta kategoria powinna być interpretowana.

W odniesieniu do terminu *intensywny*, ta kategoria przedsięwzięć jest również uważana za obejmującą wszystkie działania wykorzystywane do znaczącej poprawy jakości ziemi w celu polepszenia lub *zintensyfikowania* jej wydajności rolniczej.

Termin *nieużytki* interpretuje się jako obejmujący wszystkie obszary, które nie są rolniczo uprawiane w czasie dokonywania oceny. Jednakże, tereny (grunty odłogowane, pastwiska oraz łąki), które są tymczasowo nieobjęte produkcją, lecz nadal uznane jako obszary wykorzystywane rolniczo (UAA)⁴⁰ nie będą uznawane za *nieużytki*.

Definicja jakie tereny stanowią *obszary półnaturalne* będzie różnić się zależnie od Państwa Członkowskiego, ponieważ ma to związek z uznaną wartością różnych obszarów występujących na terenie UE. W tym kontekście, termin *wartość* z pewnością będzie obejmować wartość obszaru jako obszaru chronionego, lecz także, inne czynniki środowiskowe, tam gdzie to ma miejsce. Na przykład, koncepcja *obszarów półnaturalnych* może być związana z ich wartością krajobrazową i/lub archeologiczną.

Termin *obszar półnaturalny* wskazuje na to, że nawet tereny, gdzie wystąpiła nieznaczna ingerencja człowieka, co oznacza, że obszar nie może być uznany za *naturalny*, będą należały do tej kategorii, niezależnie od tego, kiedy ingerencja człowieka miała miejsce. W wielu Państwach Członkowskich, termin *półnaturalne* najczęściej będzie używany w odniesieniu do dużych obszarów wiejskich, choć poziom ich zagospodarowania będzie różny.

Definicja, które z obszarów należy uznać za *półnaturalne* może, w praktyce zależeć od szerszej oceny przez odpowiednie organy lub władze w Państwach Członkowskich, odpowiedzialne za określanie obszarów chronionych lub obszarów zróżnicowania biologicznego roli siedlisk i obszarów lub cech stanowiących o wysokim zróżnicowaniu biologicznym w dalszej okolicy (takich jak stawy, niewielkie rozlewiska, stare krzewy oraz pokrywa leśna). Inne, potencjalnie istotne czynniki środowiskowe będą musiały również zostać wzięte pod uwagę przez inne władze – odpowiedzialne na przykład za, planowanie przestrzenne lub ochronę zabytków archeologicznych.

⁴⁰ Obszary te są uprawnione do otrzymywania bezpośrednich dopłat z funduszy strukturalnych zgodnie z Regulacją Rady 1782/2003, która w artykule 5 nakłada na Państwa Członkowskie obowiązek zapewnienia utrzymania tych obszarów w dobrym stanie uprawnym oraz środowiskowym oraz zapewnienia utrzymania stałych pastwisk w tym obszarze.

Istnieje zatem nieznaczny margines dla decyzji, lecz główny nacisk powinien być położony na zidentyfikowanie tych obszarów, które odzwierciedlają warunki naturalne i stanowią naturalne rezerваты lub mają inną wartość środowiskową, która może zostać utracona przez realizację projektów gospodarki rolnej zezwalających na zintensyfikowanie praktyki uprawy rolniczej.

Jednym z kluczowych wskaźników dla określenia potencjalnych typów siedlisk, które mogą należeć do kategorii *obszarów półnaturalnych* o wysokiej wartości przyrodniczej będą typy siedlisk oraz siedliska gatunków objętych Dyrektywami w sprawie ochrony siedlisk⁴¹ oraz w sprawie ochrony dzikiego ptactwa⁴². Inne przeznaczenia, na przykład, w odniesieniu do cech krajobrazu, będą również istotne.

Jak dotąd ETS wydał jedno orzeczenie dotyczące tej kategorii przedsięwzięć. Była to sprawa C-392/96, Komisja Wspólnot Europejskich przeciwko Irlandii, gdzie Komisja podnosiła, iż wypas owiec objęty jest znaczeniem terminu *intensywne użytkowanie rolne*, lecz Trybunał nie był przekonany, że wypas owiec, jak jest to praktykowane w Irlandii, stanowił przedsięwzięcie w znaczeniu z Artykułu 1(2) Dyrektywy OOS. Należy zauważyć, że sprawa ta odnosiła się do wersji Dyrektywy przed zmianą z 1997 roku, która wprowadziła kategorię "Instalacje do intensywnej hodowli żywca (przedsięwzięcia nieuwzględnione w Załączniku I)" w Załączniku II (1)(e).

„(e) Instalacje do intensywnej hodowli żywca (przedsięwzięcia nieuwzględnione w Załączniku I);”

Ta kategoria przedsięwzięć może obejmować instalacje służące skoncentrowanej hodowli żywca, zarówno w celowo zbudowanych obiektach, jak i na obszarach przeznaczonych do tej działalności, zarówno na zewnątrz, jak i wewnątrz.

Jedynie działalność stanowiąca *przedsięwzięcie* w znaczeniu zgodnym z Dyrektywą OOS będzie objęta tą kategorią. Orzeczenie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-392/96, Komisja Wspólnot Europejskich przeciwko Irlandii, może być tu istotne, mimo że sprawa ta odnosi się do innej kategorii przedsięwzięć, tzn. wymienionych w Załączniku II (1)(b) oraz (d) Dyrektywy 85/337/EWG przed poprawkami („*Przedsięwzięcia w celu wykorzystania nieużytków i obszarów półnaturalnych do intensywnego użytkowania rolnego*” oraz „*Wstępne zalesianie, jeżeli może doprowadzić do niekorzystnych zmian ekologicznych, oraz karczowanie terenów w celu przekształcenia w inny rodzaj użytkowania gruntów*”). W paragrafie 80 i 81 orzeczenia, Trybunał zdecydował, że wypas owiec uznawany jest za „zagospodarowanie, które może mieć niekorzystny wpływ na środowisko”. Jednakże, Trybunał orzekł dalej, że „Komisja nie wykazała, iż hodowla owiec, w sposób praktykowany w Irlandii, stanowi przedsięwzięcie”. Zważywszy, że przedmiotem sprawy był wypas owiec na otwartym terenie, nie można zakładać, że stworzenie zamkniętych tuczarni na świeżym powietrzu również nie jest objęte zakresem tej kategorii.

41 Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory, OJ L 206, 22.7.1992, s. 7.

42 Dyrektywa Rady 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, OJ L 103, 25.4.1979, s. 1.

Ponieważ Załącznik II (1)(e) nie odnosi się do żadnego określonego gatunku zwierząt, jego zakres nie może być ograniczany jedynie do zwierząt wymienionych w Załączniku I(17), tzn., trzody chlewnej i drobiu. Dyrektywa 85/337/EWG przed zmianami również obejmowała, w Załączniku II, jedynie ферmy drobiu (Załącznik II (1)(e)) oraz ферmy trzody chlewnej (Załącznik II (1)(f)). Jednak po wprowadzeniu poprawek Dyrektywą 97/11/WE, Załącznik II (1)(e) już nie nawiązywał do określonych gatunków, tak więc w świetle szerokiego zakresu oraz celu Dyrektywy⁴³ uwzględnienie w tej kategorii⁴⁴ hodowli innych gatunków może okazać się niezbędne. Wybór gatunków będzie zależał od rzeczywistych działań podejmowanych w Państwach Członkowskich⁴⁵.

Czytelnik może też zapoznać się z dokumentem BAT dotyczącym Intensywnego Chowu Drobiu i Świń⁴⁶, który zawiera informacje o tego typu instalacjach.

„(f) Intensywna hodowla ryb;”

Hodowla ryb powinna być uważana za *intensywną* jeśli prowadzi do gęstości zarybienia znacznie powyżej poziomów, które spotyka się w warunkach naturalnych.

Zwykle, praktyka taka obejmuje podawanie pokarmu, odżywek oraz leków i wykorzystywanie innych technik hodowlanych. Woda może być też napowietrzana w celu zwiększenia połówów lub w celu podtrzymania warunków pozwalających zwiększyć zarybienie, oraz oczyszczana z odpadów w sposób zadowalający.

Należy zauważyć, że ponieważ sformułowanie użyte w Dyrektywie nie jest ściśle w tym zakresie, kategoria ta powinna być interpretowana jako obejmująca hodowanie ryb zarówno w wodach słodkich jak i w morzu.

W praktyce, narodziły się wątpliwości co do związku między terminami *akwakultura* i *hodowla ryb*.

Akwakultura może obejmować *intensywną hodowlę ryb*, ale nie odwrotnie: przykład działalności, która nie byłaby objęta tą kategorią przedsięwzięć, lecz mieści się w definicji *akwakultury* jest uprawa roślin wodnych przeznaczonych do spożycia przez ludzi, np. wodorosty lub rukiew wodna.

Jest to zgodne z definicją podaną w Rozporządzeniu Rady Nr 1421/2004 z 19 lipca 2004⁴⁷, gdzie podano definicję terminu *akwakultura*, tzn. „*oznacza hodowlę bądź uprawę organizmów wodnych przy stosowaniu technik opracowanych w celu zwiększenia produkcji organizmów, których to dotyczy, powyżej naturalnej zdolności środowiska bądź uprawy, do zbiorów włącznie*”.

⁴³ Zasada konsekwentnie stosowana przez Europejski Trybunał Sprawiedliwości, np. w C-72/95, *Kraaijeveld i in* paragraf 31.

⁴⁴ W szczególności, należy uwzględnić ogólny cel Dyrektywy wyrażony w Artykule 2(1), tzn. to, że „*przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, między innymi z powodu ich charakteru, rozmiarów lub lokalizacji, podlegają ocenie w odniesieniu do ich wpływu na środowisko*”.

⁴⁵ Przykładowo, krajowe ustawodawstwo OOS w kilku Państwach Członkowskich wyraźnie włącza intensywną hodowlę bydła do tej kategorii. Przynajmniej jedno Państwo Członkowskie uznaje taką kategorię przedsięwzięć za obejmującą hodowlę królików, kaczek, gęsi i koni, oprócz innych gatunków.

⁴⁶ Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs, lipiec 2003.

⁴⁷ Rozporządzenie Rady Nr 1421/2004 z 19 lipca 2004 zmieniające Rozporządzenie Nr 2792/1999 ustanawiające szczegółowe zasady i uzgodnienia dotyczące pomocy strukturalnej Wspólnoty w sektorze rybołówstwa. Rozporządzenie to wymienia ‘*intensywną hodowlę ryb*’, lecz jej nie definiuje.

Załącznik II (4) Produkcja i obróbka metali

„(a) Instalacje do produkcji surówki lub stali (wytop pierwotny i wtórny), w tym odlewanie ciągłe”

Informacje na temat terminów i procesów produkcji objętych tą kategorią przedsięwzięć można znaleźć w dokumentach referencyjnych BAT:

Stal jest stopem żelaza, gdzie zawartość węgla jest zazwyczaj mniejsza niż 2%. Stężenie (masowe) żelaza jest większe niż jakiegokolwiek innego pierwiastka, a obok występują niektóre inne pierwiastki.

Stal wytwarza się obecnie czterema metodami: w klasycznych wielkich piecach / metoda podstawowa z wykorzystaniem tlenu, wytop bezpośrednio złomu (elektryczne piece łukowe), metoda redukcji przez wytop oraz redukcji bezpośredniej.

Źródło: Reference Document on Best Available Techniques in the Smitheries and Foundries Industry (maj 2005).

Surówka to płynny metal uzyskany w efekcie redukcji pierwotnej tlenków metali.

Odlewanie ciągłe to metoda odlewnicza, za pomocą której stal odlewana jest w ciągłym paśmie. Jest to alternatywa dla odlewania przerywanego jak, na przykład odlewanie w sztabki.

Źródło: Best Available Techniques Reference Document on the Production of Iron and Steel (grudzień 2001).

„(b) Instalacje do przetwarzania metali żelaznych:

(i) walcownie gorące;

(ii) kuźnie młotkowe;

(iii) nakładanie ochronnych powłok metalowych”

Informacje na temat obróbki metali żelaznych, łącznie z walcowaniem na gorąco oraz nakładaniem ochronnych powłok metalowych można znaleźć w dokumencie BAT dla przetwórstwa metali żelaznych⁴⁸.

Walcowanie na gorąco jest metodą wytwarzania wykorzystywaną w sektorze przetwórstwa metali żelaznych. W walcowaniu na gorąco, rozmiar, kształt oraz własności metalurgiczne stali zmieniane są poprzez wielokrotne zgniatanie nagrzanego metalu (temperatury sięgają od 1050 do 1300°C) pomiędzy napędzanymi elektrycznie walcami. Ze względu na kształt, wyroby uzyskiwane w wyniku walcowania na gorąco, dzieli się zazwyczaj na dwa podstawowe rodzaje: wyroby płaskie i wyroby długie. Na walcowanie na gorąco składają się zazwyczaj następujące operacje technologiczne: kondycjonowanie wsadu (czyszczenie płomieniowe, szlifowanie); nagrzewanie do temperatury walcowania; zbijanie zgorzeliny; walcowanie (walcowanie wstępne, w tym redukcja szerokości, walcowanie na końcowy wymiar i własności) i wykańczanie (obcinanie brzegów, cięcie wzdłużne i poprzeczne).

⁴⁸ Reference Document on Best Available Techniques in the Ferrous Metals Processing Industry, grudzień 2001

Proces ciągłego powlekania na gorąco jest przykładem *nakładania ochronnych powłok metalowych*. W procesie ciągłego powlekania na gorąco blacha stalowa lub drut przepuszczane są w sposób ciągły przez ciekły metal.

Pomiędzy dwoma metalami zachodzi reakcja stopowa, co prowadzi do wykształcenia się dobrego wiązania pomiędzy powłoką a podłożem.

Metalami odpowiednimi do użytku w powlekanii na gorąco są metale, których punkt topnienia jest wystarczająco niski, aby można było uniknąć jakichkolwiek odkształceń termicznych w wyrobach stalowych, na przykład aluminium, ołów, cyna i cynk.

Źródło: Reference Document on Best Available Techniques in the Ferrous Metals Processing Industry (grudzień 2001).

„(c) Odlewnie metali żelaznych;”

Definicje i informacje na temat odlewni oraz metali żelaznych znaleźć można w dokumentach referencyjnych BAT.

Odlewnie wytapiają metale, stopy i wytwarzają gotowe lub prawie gotowe wyroby poprzez wlewanie i utwardzanie roztopionego metalu lub stopu do formy. Zwykle odlewnie metali żelaznych stosują technologię form nietrwałych (np. piaskowych). Zamawiają często modele wykonywane z drewna lub z tworzyw sztucznych w modelarniach obcych (wg własnych projektów form), dysponując zarazem własnymi warsztatami naprawy i konserwacji modeli. Formy, rdzenie i formy nietrwałe są na ogół wytwarzane w ramach ogólnych procesów odlewniczych.

Metale żelazne to surowce, których głównym składnikiem jest żelazo, tj. zawartość żelaza (% w/w) jest większa niż jakiegokolwiek innego pierwiastka.

Źródło: Reference Document on Best Available Techniques in the Smitheries and Foundries Industry (maj 2005).

„(d) Instalacje do wytapiania metali nieżelaznych, z wyłączeniem metali szlachetnych, łącznie z wytwarzaniem stopów, z uwzględnieniem produktów z odzysku (oczyszczanie, odlewanie, itd.)

Informacje techniczne, które mogą być istotne dla tej kategorii przedsięwzięć (łącznie z informacjami o wytwarzaniu stopów) można znaleźć w odpowiednich dokumentach BAT. (Czytelnika odsyła się również do części powyżej dotyczącej Załącznika I(4), drugi akapit)

Działalność ta obejmuje instalacje do wytopu, przetopu, wytwarzania stopów oraz uszlachetniania metali nieżelaznych, oraz odlewnie metali nieżelaznych. Wytwarzanie żelazostopów, wykorzystywanych głównie jako stopy przejściowe w przetwórstwie żelaza i stali, uznaje się za część przetwórstwa metali nieżelaznych. Pierwiastki wykorzystywane do wytwarzania stopów, tzn., metale trudnotopliwe, chrom, krzem, mangan oraz nikiel wszystkie są metalami nieżelaznymi.

Źródło: Reference Document on Best Available Techniques in the Non Ferrous Metals Industries (grudzień 2001).

„(e) Instalacje do obróbki powierzchniowej metali i tworzyw sztucznych przy zastosowaniu procesów elektrolitycznych lub chemicznych:

Informacje, które mogą być istotne dla tej kategorii można znaleźć w odpowiednich dokumentach BAT.

Powierzchniowa obróbka metali i tworzyw sztucznych jest przede wszystkim oparta na wykorzystaniu wody i obejmuje np. powlekanie, powlekanie galwaniczne, powlekanie kontaktowe, powlekanie autokatalityczne, anodyzację oraz fosforanowanie, wraz z różnymi technikami obróbki wstępnej i końcowej.

Źródło: Reference Document on Best Available Techniques for the Surface Treatment of Metals and Plastics (sierpień 2006)

Informacje istotne dla przedsięwzięć z tej kategorii można również znaleźć w Dokumencie Referencyjnym dotyczącym Najlepszych Dostępnych Technologii (BAT) do powierzchniowej obróbki z wykorzystaniem rozpuszczalników organicznych (sierpień 2007).

„(k) Instalacje do prażenia i spiekania rud metali”

Informacje techniczne, które mogą być istotne dla tej kategorii przedsięwzięć (łącznie z informacjami o spiekaniu) można znaleźć w odpowiednich dokumentach BAT.

Proces spiekania jest wykorzystywany w celu uzyskiwania odpowiedniej czystości surowca lub korekty składu chemicznego, tak aby był odpowiedni dla dalszego przetwarzania.

W spiekaniu rud główny mechanizm łączenia jest uruchamiany poprzez rozgrzanie rudy do temperatury, gdzie związki w skale płonnej rudy zaczynają się topić, dzięki czemu pojedyncze cząstki łączą się ze sobą w spoiwie z płynnego żużłu. W niektórych przypadkach rekrytalizacja, tj. tworzenie się nowych kryształków na wcześniejszej granicy ziaren, odgrywa istotną rolę w procesie spiekania. Spiek jest zwykle rozdrobniony na mniejsze kawałki, a rozdrobniony spiek zwrotny zostaje ponownie użyty w procesie spiekania; czasem materiały zwrotne mają 2-4 razy większą masę niż wytworzony spiek. Cząstki spieku są następnie przesyłane do wytapiania.

Źródło: Reference Document on Best Available Techniques in the Non Ferrous Metals Industries (grudzień 2001)

Załącznik II (5) Przemysł mineralny

„(b) Instalacje do produkcji cementu”

Informacje na temat cementu i procesu jego wytwarzania można znaleźć w odpowiednich dokumentach BAT.

Cement jest drobno zmielonym, niemetalicznym, nieorganicznym proszkiem, który po zmieszaniu z wodą tworzy tężącą i twardniejącą masę. Cement jest podstawowym materiałem konstrukcyjnym w budownictwie i inżynierii lądowej.

Proces wytwarzania cementu obejmuje najpierw wydobycie, przemiał i homogenizację surowców, a następnie kalcynację węgla wapnia. Potem następuje spiekanie w wysokich temperaturach otrzymanego tlenku wapnia z krzemionką, tlenkiem glinu i tlenkiem żelaza w celu otrzymania klinkieru. Następnie klinkier przemiela się z gipsem i innymi składnikami w celu wytworzenia cementu.

Złoża wapienne występujące naturalnie w przyrodzie, takie jak kamień wapienny, margiel lub kreda, stanowią źródło węgla wapnia. Krzemionka, tlenek żelaza i tlenek glinu znajdują się w różnych rudach i minerałach, takich jak piasek, łupek, glina i ruda żelaza. Częściowymi substytutami surowców naturalnych mogą być także popioły z elektrowni, żużel wielkopiecowy i inne pozostałości procesów przemysłowych.

Źródło: Reference Document on Best Available Techniques for Cement and Lime manufacturing industries (grudzień 2001)

„(d) Instalacje do wytwarzania szkła, w tym włókna szklanego

(e) Instalacje do wytopu substancji mineralnych, w tym produkcja włókien mineralnych”

Opis działań objętych Załącznikiem II (5)(d) oraz (e) podano w dokumencie referencyjnym BAT⁴⁹ dla przemysłu szklarskiego, który to dokument obejmuje wytwarzanie następujących ośmiu typów produktów: szkło opakowaniowe, szkło płaskie, włókno szklane ciągłe, szkło gospodarcze, szkło specjalne (w tym szkło wodne), wełnę mineralną (z dwoma podsektorami: wełną szklaną i wełną skalną), włókno ceramiczne i fryty.

Informacje istotne dla przedsięwzięć z tej kategorii można również znaleźć w dokumencie BAT dla przemysłu ceramicznego⁵⁰.

49 Reference Document on Best Available Techniques in the Glass Manufacturing Industry, grudzień 2001.

50 Reference Document on Best Available Techniques in the Ceramic Manufacturing Industry, sierpień 2007.

Załącznik II (6) Przemysł chemiczny (Przedsięwzięcia nieuwzględnione w Załączniku I)

„(a) Obróbka półproduktów i produkcja substancji chemicznych;

(b) Produkcja pestycydów i produktów farmaceutycznych, farb i lakierów, elastomerów i nadlenków;”

Sformułowania użyte w Załączniku II (6) jasno określają, że obejmuje on cały przemysł chemiczny nieokreślony w Załączniku I(6) (tzn. zakłady chemiczne nieuznane jako *zintegrowane*). Oprócz wytwarzania produktów do obrotu handlowego (takich jak podstawowe środki chemiczne, pestycydy, produkty farmaceutyczne, farby i lakiery), przetwarzanie półproduktów⁵¹ powinno również zostać uwzględnione w kontekście Dyrektywy OOS.

Biorąc pod uwagę, że punkt (b) dotyczy produktów (końcowych) niekoniecznie wytwarzanych przy zastosowaniu procesów chemicznych, Dyrektywa OOS poszerza swój zakres na przemysł chemiczny w szerszym znaczeniu. Zatem, zakłady formujące jedynie produkty chemiczne lub wytwarzające inne produkty końcowe (niechemiczne) (tj. elastomery takie jak opony, pasy transmisyjne, rękawice gumowe) z prekursorów chemicznych, również mogą być tu uwzględnione.

W celu uzyskania definicji *półproduktów* można odnieść się do dokumentacji REACH lub dokumentów referencyjnych BAT. Zgodnie z dokumentacją REACH: „*Półprodukt: oznacza substancję, która jest produkowana, zużywana lub stosowana do przetwarzania chemicznego (zwanego dalej „syntezą”) w celu przekształcenia jej w inną substancję*”. Dokumentacja BAT⁵² wskazuje jasno, że *półprodukty* są przygotowywane do wykorzystania przez resztę przemysłu chemicznego oraz iż same mają ograniczone zastosowanie, będąc pomiędzy podstawowymi środkami chemicznymi (kwasem siarkowym, amoniakiem, chlorem, wodorotlenkiem sodu, sodą kalcynowaną, etylenem, itd.), a nawozami, pestycydami, farmaceutykami, środkami dezynfekcyjnymi, mydłami, detergentami, cementem, szkłem, tworzywami sztucznymi, farbami, włóknami, barwnikami oraz gumą (wszystkie produkty).

Załącznik II (7) Przemysł spożywczy

Należy zauważyć, że przedsięwzięcia wymienione pod tym nagłówkiem w Załączniku II do Dyrektywy OOS mogą wytwarzać produkty zarówno przeznaczone jak i nieprzeznaczone do spożycia przez ludzi.

„(f) Instalacje do uboju zwierząt

Informacje na temat działań dotyczących *uboju* zawarto w odpowiedniej dokumentacji referencyjnej BAT.

⁵¹ Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH).

⁵² Reference Document on Best Available Techniques in Large Volume Inorganic Chemicals — Solids and Others, Aug 2007; Reference Document on Best Available Techniques in the Large Volume Organic Chemical Industry, luty 2003.

Przyjmuje się, że działalność dotycząca *uboju* kończy się na wytworzeniu standardowych tusz z dużych zwierząt rzeźnych (takich jak owce, bydło i trzoda chlewna) oraz wyprodukowaniu oczyszczonych całych tuszek jako użytecznych produktów rynkowych z drobiu.

Rzeźnie podzielono na dwa typy:

1) rzeźnie do uboju dużych zwierząt (takich jak owce, bydło i trzoda chlewna). W tym przypadku *ubój* kończy się na wytworzeniu standardowych tusz.

2) rzeźnie drobiu. W tym przypadku *ubój* obejmuje też wyprodukowanie oczyszczonych całych tuszek jako użytecznych produktów rynkowych z drobiu.

Źródło: Reference Document on Best Available Techniques in the Slaughterhouses and Animal By-products Industries (maj 2005)

„(h) Zakłady przetwórstwa mączki rybnej i tranu;”

Informacje na temat przetwórstwa mączki rybnej zawarto w odpowiedniej dokumentacji referencyjnej BAT.

Co do zasady, przetwórstwo mączki rybnej polega na usunięciu oleju i wody z surowca i rozdzieleniu surowca na trzy frakcje, tzn., olej, mączkę i wodę. Frakcja woda jest usuwana, zwykle do morza. Proces charakteryzuje się ciągłym przetwarzaniem bardzo dużych ilości surowca. Wytwarzanie zwykle trwa 24 godziny na dobę.

Źródło: Reference Document on Best Available Techniques in the Slaughterhouses and Animal By-products Industries (maj 2005)

Informacje istotne dla przedsięwzięć z tej kategorii można również znaleźć w Dokumentacie Referencyjnym dotyczącym Najlepszych Dostępnych Technologii (BAT) dla przemysłu mlecznego, spożywczego i napojów (sierpień 2006).

Załącznik II (8) Przemysł tekstylny, skórzany, drzewny i papierniczy

„(a) Zakłady przemysłowe produkcji papieru i kartonu (przedsięwzięcia nieuwzględnione w Załączniku I);”

Informacje dotyczące produkcji papieru oraz kartonu (wraz z definicjami tych terminów) można znaleźć w dokumentach BAT.

Papier to arkusz włókien celulozowych z pewną liczbą dodanych składników mających wpływ na właściwości i jakość tego arkusza.

Dwa terminy: papier i tektura ogólnie biorąc odróżniają się w zależności od masy arkusza produktu (jego gramatury). Zgodnie z podstawowymi wagami można dokonać następującego podziału:

- papier ma gramaturę w zakresie do około 150 g/m²
- cięższe arkusze (między 150 a 250 g/m²) uważa się za karton
- tektura ma gramaturę ponad 250 g/m²

Źródło: Reference Document on Best Available Techniques in the Pulp and Paper Industry (grudzień 2001).

„(b) Zakłady obróbki wstępnej (operacje takie jak płukanie, wybielanie, merceryzacja) lub farbowania włókien lub wyrobów włókienniczych;”

Informacje, które mogą być istotne dla tej kategorii przedsięwzięć można znaleźć w dokumentach BAT dotyczących przemysłu tekstylnego⁵³, które zawierają opis następujących działań: przygotowanie włókien; obróbka wstępna, barwienie, drukowanie; obróbka końcowa.

„(c) Garbarnie skór i skórek;”

Informacje, które mogą być istotne dla tej kategorii przedsięwzięć (łącznie z definicjami *garbowania*, *skór* oraz *skórek*) można znaleźć w odpowiednich dokumentach BAT.

Garbowanie: W tym procesie włókna kolagenowe stabilizowane są przez środki garbujące tak, że skóra lub skórka staje się odporna na uszkodzenia spowodowane przez procesy gnilne i rozkład.

Proces garbowania składa się z przetworzenia surowych skór lub skórek, łatwo gnijącego surowca, na skórę wyprawioną, surowiec trwały, który może być wykorzystywany do wytwarzania szerokiego wachlarza produktów. Cały proces obejmuje ciąg reakcji chemicznych oraz procesów mechanicznych. Wśród nich, garbowanie jest podstawowym etapem, który nadaje skórze wyprawionej trwałość oraz jej podstawowe właściwości.

Skóra surowa: surowa skóra dużych zwierząt, takich jak krowy lub konie

Skórka: surowa skóra małych zwierząt, takich jak cielę (skóra cielęca), świnia (skóra świńska), owca (skóra owcza), itd.

Źródło: Reference Document on Best Available Techniques for Tanning of Hides and Skins (luty 2003)

Załącznik II (10) Przedsięwzięcia infrastrukturalne

„(a) *Przedsięwzięcia inwestycyjne na obszarach przemysłowych;*”

Interpretacja tego typu przedsięwzięć różni się w Państwach Członkowskich ze względu na praktykę i przepisy prawa obowiązujące w poszczególnych Państwach Członkowskich w zakresie planowania i rozwoju obszarów przemysłowych. Raport Pięcioletni ustalił, że Państwa Członkowskie nie określiły jednoznacznie konkretnych typów przedsięwzięć objętych tą kategorią. Wiele Państw Członkowskich woli raczej określić rozmiar takiego przedsięwzięcia (obszar mierzony w hektarach) na użytek kwalifikowania go do kategorii przedsięwzięć zagospodarowania przestrzennego obszarów przemysłowych.

W celu skutecznego stosowania Dyrektywy OOS⁵⁴ oraz zapewnienia, że wszystkie przedsięwzięcia, które wymagają przeprowadzenia oceny wpływu na środowisko zgodnie z tą kategorią, zostaną jednoznacznie określone, użyteczne będą niektóre wskazówki. Po pierwsze, zgodnie z orzecznictwem ETS⁵⁴, przepisy Dyrektywy OOS⁵⁴ wskazują, że jej zakres jest szeroki, a cel bardzo obszerny. Ta interpretacja musi być wzięta pod uwagę podczas określania, czy przedsięwzięcie można zakwalifikować do kategorii Załącznika II (10)(a). Inne czynniki, które należy uwzględnić podczas określania, czy przedsięwzięcie należy do tej kategorii, to skala przedsięwzięcia, jego rozmiar, charakter działalności oraz wrażliwość uwarunkowań środowiskowych. Wyłączenie z tej kategorii niektórych przedsięwzięć może okazać się niezgodne z Dyrektywą OOS⁵⁴.

Informacje otrzymane od Państw Członkowskich pokazały, że nie ma rzeczywistego konsensusu między Państwami Członkowskimi w zakresie użycia terminów *przemysłowy* oraz *obszar*. Na przykład, kilka Państw Członkowskich używa terminu *centrum biurowe lub park przemysłowy* w definiowaniu tej kategorii przedsięwzięć. *Parki/centra* te mogą mieć następujące cechy: są obszarami zagospodarowanymi przestrzennie przez firmę budowlaną i dewelopera, które posiadają wymaganą infrastrukturę dla wspólnego użytku biurowego lub przemysłowego przez kilka firm, charakteryzują się bliskością przestrzenną oraz tworzą jednostkę operacyjną i funkcjonalną. Zatem, stworzenie wyczerpującej listy typów przedsięwzięć, która byłaby odpowiednia dla tego konkretnego nagłówka jest prawie niemożliwe. Ogółem, ta kategoria mogłaby obejmować dowolne typy przedsięwzięć, które są skierowane do firm zajmujących się zaawansowanymi technologiami, wytwórczych, handlowych oraz dystrybucyjno - transportowych.

Jednakże, podsumowując informacje dostarczone przez Państwa Członkowskie⁵⁵ oraz odnalezione w programie środowiskowym UNEP⁵⁶ i wytycznych Banku Światowego⁵⁷, można wyodrębnić pewne wspólne cechy, które można by wykorzystać do opisanie tej kategorii przedsięwzięć. *Przedsięwzięcia inwestycyjne na obszarach przemysłowych* mogą być rozumiane jako określony obszar (teren), który jest przeznaczony (zagospodarowany) dla przemysłu lub dla wspólnych celów przemysłowo-biurowych oraz w którym istnieje niezbędna infrastruktura.

⁵⁴ Wyrażone w sprawie ETS C-72/95, *Kraaijeveld i inni*, oraz kolejnych sprawach.

⁵⁵ Dwa Państwa Członkowskie posiadają dalsze objaśnienia opisu tej kategorii w krajowym systemie OOS⁵⁴.

⁵⁶ Program Środowiskowy Organizacji Narodów Zjednoczonych (United Nations Environmental Programme)

⁵⁷ UNEP. Production and Consumption Branch, 2001 and World Bank. Pollution Prevention and Abatement Handbook, lipiec 1998

Termin *infrastruktura* jest interpretowany w szerokim znaczeniu i może obejmować drogi, usługi energetyczne oraz inne media dla rozwoju przemysłu.

Wspólną praktyką jest, aby przedsięwzięcia inwestycyjne na terenach przemysłowych miały na celu jednocześnie wykorzystanie projektu przez kilka firm znajdujących się w bliskim sąsiedztwie. Firmy te mogą również mieć zapewnioną infrastrukturę dla wspólnego użytkowania przemysłowego, handlowego lub biurowego.

Przedsięwzięcia inwestycyjne na terenach przemysłowych stanowią obszar, gdzie potencjalne pokrywanie się Dyrektyw OOS i SEA, jak wspomniano w części 1.4, może występować znacznie częściej niż w innych obszarach. Przedsięwzięcia te uwzględniono w Załączniku II (10)(a) Dyrektywy OOS, lecz plany lub programy dla terenów przemysłowych będą podlegały Dyrektywie SEA jeśli będą spełniały kryteria w niej zawarte.

„(b) Przedsięwzięcia inwestycyjne na terenach miejskich, w tym budowa centrów handlowych i parkingów dla samochodów”

Dyrektywa OOS podaje dwa przykłady, jakie przedsięwzięcia można uznać za należące do tej kategorii, tj. centra handlowe i parkingi dla samochodów, które to przykłady jednak nie stanowią wyczerpującej listy działań objętych Dyrektywą.

Raport Pięcioletni⁵⁸ wskazał na problemy związane z interpretacją tej kategorii przedsięwzięć, wyrażane przez Państwa Członkowskie już podczas dwóch poprzednich weryfikacji działania Dyrektywy OOS.

Informacje dotyczące praktyk przyjętych w Państwach Członkowskich pokazują, że interpretacje różnią się pod względem zakresu tej kategorii.

Kilka krajów wprost włączyło kilka typów przedsięwzięć do kategorii *przedsięwzięcia inwestycyjne na terenach miejskich*.

W oparciu o Raport Pięcioletni oraz dodatkowe informacje uzyskane przy okazji przygotowywania niniejszego dokumentu, można odnotować, że Państwa Członkowskie w kilku przypadkach interpretowały tę kategorię w szerokim znaczeniu, w szczególności, często obejmując projekty zagospodarowania terenu pod budownictwo mieszkaniowe, jak również stadiony sportowe⁶⁰ kategorią *przedsięwzięć inwestycyjnych na terenach miejskich*⁵⁹. W jednym Państwie Członkowskim, kategoria ta objęła również centra rozrywki i multiplexy.

Interpretując zakres Załącznika II (10)(b) należy mieć na uwadze „szeroki zakres i cel” Dyrektywy OOS⁶¹. Należy również uwzględnić zasadniczy cel Dyrektywy wyrażony w Artykule 2(1), tj. że projekty „mogące mieć znaczący wpływ na środowisko ze względu między innymi na ich charakter, rozmiar lub lokalizację podlegają wymogowi [...] oceny pod kątem ich wpływu na stan środowiska”. Na koniec, należy zauważyć, że przedsięwzięcia inwestycyjne na terenach miejskich są również wymienione pod szerokim nagłówkiem „*przedsięwzięcia infrastrukturalne*”.

58 COM(2003) 334 final

59 W 7 z 12 Państw Członkowskich, które odpowiedziały na ten punkt ankiety, stanowiący podstawę Raportu Pięcioletniego.

60 5 z 12 Państw Członkowskich, które odpowiedziały na ten punkt ankiety, stanowiący podstawę Raportu Pięcioletniego.

61 Wskazany w C-72/95, *Kraaijeveld i inni*, i konsekwentnie podkreślany w kolejnych orzeczeniach ETS.

Należy też zwrócić uwagę na orzeczenie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-332/04, Komisja przeciwko Królestwu Hiszpanii. W tej sprawie Trybunał orzekł, że przedsięwzięcie obejmujące budowę kompleksu kinowego w obszarze miejskim podlega kategorii w Załączniku II, punkt 10(b).

Na podstawie tych rozważań, należałoby zinterpretować zakres tej kategorii przedsięwzięć następująco:

1. Przedsięwzięcia o cechach charakterystycznych zbliżonych do parkingów dla samochodów i centrów handlowych należy uznać za objęte Załącznikiem II(10)(b). Mogą to być na przykład przypadki garaży autobusowych, które nie są jednoznacznie wymienione w Dyrektywie OOS, lecz posiadają cechy parkingu dla samochodów.
2. Przedsięwzięcia budowlane, takie jak budownictwo mieszkaniowe, szpitale, uniwersytety, stadiony sportowe, kina lub teatry, powinny być uwzględnione w tej kategorii. Podstawową zasadą jest to, że wszystkie te przedsięwzięcia mają charakter miejski i mogą spowodować podobny wpływ na środowisko⁶².
3. Przedsięwzięcia, gdzie terminy *miejski* oraz *infrastruktura* są powiązane, jak na przykład w przypadku budowy sieci wodociągowej i ściekowej, powinny być również uwzględnione w tej kategorii.

Państwa Członkowskie mogą zdecydować, że w krajowych systemach OOS część z wyżej wymienionych przedsięwzięć (na przykład, stadiony sportowe lub sieci wodociągowe⁶³) należą do innych kategorii przedsięwzięć z Załącznika II. Przestrzeganie postanowień Dyrektywy zostanie zapewnione niezależnie od tego, które kategorie z Załącznika II zostaną uznane jako mające zastosowanie, pod warunkiem, że projekty takie nie znajdują się poza zakresem stosowania Dyrektywy.

W związku z lokalizacją przedsięwzięć, Raport Pięcioletni wskazuje, że „w oparciu o szeroką interpretację Dyrektywy wymaganą przez ETS, za przedsięwzięcia inwestycyjne na terenach miejskich należy uznać przedsięwzięcia posiadające charakter miejski niezależnie od ich lokalizacji”. To ogólne kryterium powinno być uwzględnione w przypadku przedsięwzięć zlokalizowanych poza obszarami miejskimi, które należy zatem uznać za objęte Załącznikiem II (10)(b)⁶⁴.

Na koniec, przedsięwzięcia inwestycyjne na terenach miejskich stanowią obszar, gdzie potencjalne pokrywanie się Dyrektyw OOS i SEA, jak wspomniano w części 1.4, może występować znacznie częściej niż w innych obszarach.

Przedsięwzięcia te wymieniono w Załączniku II (10)(b) do Dyrektywy OOS, lecz plany lub programy rozwoju miast podlegają zakresowi Dyrektywy SEA, jeśli spełniają kryteria zawarte w tej Dyrektywie.

⁶² Łącznie z hałasem i zakłóceniami związanymi z ruchem w fazie budowy, generowanie ruchu podczas fazy użytkowania, wykorzystanie terenu, ograniczenie funkcji gleby poprzez uszczelnianie oraz wpływ na stan wizualny.

⁶³ Przynajmniej jedno Państwo Członkowskie uznaje sieci kanalizacji i wodociągów jako objęte Załącznikiem II(10)(j) 'Budowa akweduktów transportujących wodę na dalekie odległości.

⁶⁴ Z drugiej strony, przedsięwzięcia zlokalizowane w już zurbanizowanych obszarach lub blisko, muszą też być uznane za należące do tej kategorii, jak potwierdził ETS w orzeczeniu w sprawie C-332/04, *Komisja przeciw Królestwu Hiszpanii*, paragraf 87.

„(f) Budowa śródlądowych dróg wodnych nie wymienionych w Załączniku I, prace kanalizacyjne i przeciwpowodziowe”.

Interpretując tę kategorię przedsięwzięć należy mieć na względzie orzeczenie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-72/95, Kraaijeveld i inni.

W sprawie C-72/95, Trybunał orzekł, że wyrażenie „prace kanalizacyjne i przeciwpowodziowe” powinno być interpretowane jako obejmujące prace mające na celu powstrzymanie wody i zapobieganie powodzi i tym samym obejmować prace prowadzone na groblach wzdłuż żeglownych dróg wodnych. Wyrażenie „prace kanalizacyjne i przeciwpowodziowe” powinno być też interpretowane jako obejmujące nie tylko budowę nowej grobli, ale też modyfikację istniejącej już grobli przez jej przeniesienie, wzmocnienie i/lub poszerzenie, niezależnie do tego czy nowa grobla jest mocniejsza lub szersza niż poprzednia, wymianę grobli na nową, która może być mocniejsza i/lub szersza niż poprzednia grobla położona w tym samym miejscu, lub kombinację kilku wyżej wymienionych punktów.

„(l) Ujęcia wody gruntowej i systemy sztucznego nawadniania nieuwzględnione w Załączniku I;

(m) Roboty związane z przetaczaniem zasobów wodnych między dorzecziami rzek nieuwzględnione w Załączniku I”

Przy tej kategorii przedsięwzięć przydatne może okazać się odwołanie do Dyrektywy 2000/60/WE⁶⁵ (Ramowa Dyrektywa Wodna, WFD, pol. RDW), która zawiera następujące definicje:

„wody gruntowe oznaczają wszystkie wody znajdujące się pod powierzchnią ziemi w strefie saturacji oraz w bezpośredniej styczności z gruntem lub podglebiem”.(Art 2(2));

„dorzecze oznacza obszar lądu, z którego wszystkie sływy powierzchniowe odprowadzane są przez system strumieni, rzek i, być może , jezior, do morza poprzez pojedyncze ujście ciek, estuarium lub deltę”. (Artykuł2(38)).

Tam, gdzie produkcja sztucznego śniegu lub lodu wymaga również pobierania i przesyłu wody, działania takie należy poddać screeningowi w celu oceny, czy należy przedsięwzięcia takie uznać za objęte kategoriami z Załącznik II (10)(l) lub (m). Co więcej, trasy narciarskie wymieniono w Załączniku II (12)(a), mimo że kategoria ta nie jest wymieniona w tych wytycznych.

Ponadto, Załącznik VI Ramowej Dyrektywy Wodnej, dotyczący środków, które mają być włączone do Programów działań i gospodarowania wodami dla obszarów dorzeczy, zgodnie z Artykułem 11 RDW, odnosi się do środków wymaganych Dyrektywą OOS.

⁶⁵ Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej.

Załącznik II (11) Inne przedsięwzięcia

„(b) Instalacje do unieszkodliwiania odpadów (przedsięwzięcia nieuwzględnione w Załączniku I);”

Dyrektywa 75/442/EWG⁶⁶ (Ramowa dotycząca odpadów) wraz ze zmianami wprowadzonymi przez Dyrektywę 91/156/EWG⁶⁷, definiuje odpady jako „wszelkie substancje lub przedmioty należące do kategorii określonych w załączniku I, które ich posiadacz usuwa, zamierza usunąć lub ma obowiązek usunąć”. Należy przyjąć szeroką interpretację terminu odpady w świetle odpowiedniej praktyki sądowej ETS.

Należy podkreślić że dla celów Dyrektywy OOS, termin *unieszkodliwianie* musi być interpretowany tak, aby obejmował pojęcie *odzyskiwania*. Zostało to potwierdzone przez Europejski Trybunał Sprawiedliwości w sprawie C-486/04, Komisja Wspólnot Europejskich przeciwko Republice Włoskiej. Trybunał orzekł: „*Pojęcie unieszkodliwiania odpadów w rozumieniu dyrektywy 85/337, jest pojęciem niezależnym, które winno być interpretowane w sposób odpowiadający w pełni celowi realizowanemu przez ten akt [...] Tym samym pojęcie to, które nie jest równoznaczne z terminem unieszkodliwiania odpadów w rozumieniu Dyrektywy 75/442, winno być pojmowane w szerszym sensie, jako odnoszące się do wszelkich czynności prowadzących bądź do unieszkodliwiania odpadów w ścisłym rozumieniu tego pojęcia, bądź do ich odzysku*”. (paragraf 44).

(patrz też Załącznik I(9) oraz Załącznik I(10))

⁶⁶ Dyrektywa Rady z dnia 15 lipca 1975 w sprawie odpadów (75/442/EWG).

⁶⁷ Dyrektywa Rady 91/156/EWG z dnia 18 marca 1991 zmieniająca Dyrektywę 75/442/EWG w sprawie odpadów.

Załącznik II (12) Turystyka i wypoczynek

„(e) Parki rozrywki”

Kategoria przedsięwzięć *parki rozrywki* należy do tych kategorii, o których trudno znaleźć informacje. Większość Państw Członkowskich przeniosła tę kategorię przedsięwzięć tak, jak zdefiniowano ją w Dyrektywie OOS, bez dalszego dookreślenia tych przedsięwzięć (tzn. ich rozmiaru i celu).

Jak już wspomniano, sformułowanie Dyrektywy OOS wskazuje, że jej zakres jest szeroki, a cel bardzo obszerny⁶⁸. Zatem, parki różniące się między sobą celem, rozmiarem, lokalizacją, stopniem uszczelniania gruntu oraz prognozowana liczbą odwiedzających, mogą być objęte tą kategorią przedsięwzięć.

Decydując, czy określone przedsięwzięcie podlega Załącznikowi II (12) (e), należy wziąć pod uwagę następujące kwestie:

1) Temat lub cel parku nie jest zdefiniowany w Dyrektywie OOS. Parki mieszczące się w tej kategorii przedsięwzięć mogą być budowane, na przykład, dla celów rekreacyjnych, edukacyjnych lub informacyjnych. Jednakże, należy zauważyć, że kategoria przedsięwzięć *parki rozrywki* jest uwzględniona w Załączniku II(12) pod nagłówkiem Turystyka i wypoczynek. Na przykład, park posiadający określony temat lub atrakcję czy atrakcje, jak na przykład wesołe miasteczko, należy uznać za park rozrywki. Obszary planowane na atrakcje wypoczynkowe oparte lub nawiązujące do określonych tematów również mieszczą się w tej kategorii przedsięwzięć. Na przykład aquaparki i ogrody zoologiczne⁶⁹ należy uznać za mieszczące się w tej kategorii.

2) Stadiony sportowe z zasady objęte są definicją z Załącznika II(10)(b) *przedsięwzięcia rozwoju miast*. Jednakże, niektóre Państwa Członkowskie mogą zdecydować, że krajowe systemy OOS będą interpretować stadiony sportowe jako elementy kategorii *parki rozrywki*. Przestrzeganie postanowień Dyrektywy zostanie zapewnione niezależnie od tego, które kategorie z Załącznika II zostaną uznane jako mające zastosowanie, pod warunkiem, że projekty takie nie znajdują się poza zakresem stosowania Dyrektywy.

3) Załącznik II(12)(e) nie obejmuje pól golfowych, które znajdują się poza zakresem Dyrektywy OOS. Jednakże, należy zaznaczyć, że pola golfowe podlegają krajowym przepisom OOS w kilku Państwach Członkowskich.

⁶⁸ Wyrażono w sprawie ETS C-72/95, *Kraaijeveld i in*, oraz C-227/01, *Komisja przeciw Hiszpanii*.

⁶⁹ Artykuł 2 z Dyrektywy o ogrodach zoologicznych (Council Directive 1999/22/EC of 29 March 1999 relating to the keeping of wild animals in zoos, OJ L 94, 9.4.1999, pkt. 24) definiuje ‘zoo’ jako „wszelkie stałe instytucje, gdzie zwierzęta dzikich gatunków przetrzymywane są w celach pokazywania ich publiczności przez 7 lub więcej dni w roku, z wyjątkiem cyrków, sklepów ze zwierzętami oraz instytucji wyłączonych przez Państwa Członkowskie z obowiązku spełniania wymagań niniejszej dyrektywy w związku z faktem, że nie pokazują one publiczności znacznej liczby zwierząt lub gatunków, i że wyłączenie takie nie będzie zagrażało celom niniejszej dyrektywy”

Załącznik II (13)

„Wszelkie zmiany lub rozbudowy przedsięwzięć wymienionych w Załączniku I lub Załączniku II, dopuszczonych do realizacji, wykonanych lub w trakcie realizacji, które mogą mieć znaczące negatywne skutki dla środowiska”.

Dyrektywa 85/337/EWG nie obejmowała jednoznacznie zmian istniejących przedsięwzięć za wyjątkiem: *„Zmiany przedsięwzięć rozwojowych wymienionych w załączniku I oraz przedsięwzięć wymienionych w załączniku I, realizowanych wyłącznie lub głównie w celu rozwoju i wypróbowania nowych metod lub produktów i nie używanych dłużej niż przez jeden rok”* (Załącznik II (12)).

Dyrektywa 94/11/WE zmieniła Dyrektywę 85/337/EWG tak, aby uwzględniała zmiany przedsięwzięć z istniejących Załączników I oraz II w Załączniku II(13): *„Wszelkie zmiany lub rozbudowy przedsięwzięć wymienionych w Załączniku I lub Załączniku II, dopuszczonych do realizacji, wykonanych lub w trakcie realizacji, które mogą mieć znaczące negatywne skutki dla środowiska;”.*

Dyrektywa 2003/35/WE, która, między innymi, zmienia Dyrektywę 85/337/EWG, i weszła w życie 25 lipca 2005, wprowadziła nową kategorię w Załączniku I (22), obejmującą zmiany bądź rozbudowę przedsięwzięć wymienionych w Załączniku I tam, gdzie taka zmiana lub rozbudowa sama spełnia kryteria prognozy, jeśli istnieje, ustanowionego w Załączniku I. Zgodnie z Artykułem 4(1) Dyrektywy OOS, takie zmiany lub rozbudowy wymagają zatem przeprowadzenia analizy wpływu na środowisko. Zmiany lub rozbudowa istniejących przedsięwzięć nieujętych w Załączniku I (22) objęte są Załącznikiem II (13).

Stopniowy rozwój sformułowań użytych w Dyrektywie OOS odnoszących się do zmian przedsięwzięć odzwierciedla orzecznictwo ETS w tej materii. W kilku przypadkach, Trybunał rozpatrywał kwestię czy przedsięwzięcie powinno być interpretowane jako nowe, czy też zmiana istniejącego przedsięwzięcia oraz jak w takim razie przedsięwzięcie objęte jest wymogami Artykułów 4(1) oraz 4(2) Dyrektywy.

W sprawie C-431/92, Komisja Wspólnot Europejskich przeciwko Republice Federalnej Niemiec (sprawa *Großkrotzenburg*), Trybunał orzekł, że rozpatrywany projekt, budowa *elektrociepłowni* o mocy cieplnej 500 MW, która miała połączenie z istniejącą budowlą, nie mogła podlegać kategorii zmian projektów rozbudowy zawartych w Załączniku I, wspomnianych w paragrafie 12 Załącznika II (przed poprawką przez Dyrektywę 97/11/WE), dla których analiza nie jest obowiązkowa. Trybunał orzekł, że Załącznik I, punkt 2 do Dyrektywy, na mocy którego przedsięwzięcia dotyczące elektrociepłowni o mocy cieplnej co najmniej 300 MW podlegają ocenie, musi być interpretowany jako wymagający, aby takie przedsięwzięcia były oceniane niezależnie od tego czy stanowią samodzielne konstrukcje, czy też są dobudowane do istniejących lub czy mają ścisłe połączenie z już istniejącymi konstrukcjami (paragrafy 34-36).

W sprawie C-72/95, Kraaijeveld i inni, Trybunał orzekł, że wyrażenie „*prace kanalizacyjne i przeciwpowodziowe*” w punkcie 10(e) Załącznika II do Dyrektywy 85/337/EWG (przed poprawką wprowadzoną przez Dyrektywę 97/11/WE) powinno być interpretowane jako obejmujące modyfikacje istniejącej już grobli przez jej przeniesienie, wzmocnienie i/lub poszerzenie, niezależnie do tego czy nowa grobla jest mocniejsza lub szersza niż poprzednia, wymianę grobli na nową, która może być mocniejsza i/lub szersza niż poprzednia grobla położona w tym samym miejscu, lub kombinację kilku wyżej wymienionych punktów (paragraf 42).

W sprawie C-227/01, Komisja Wspólnot Europejskich przeciwko Królestwu Hiszpanii, Trybunał orzekł, że punkt 7 Załącznika I do Dyrektywy (odnośnie dalekobieżnych ‘linii’ ruchu kolejowego) należy interpretować jako podwojenie istniejącej linii kolejowej (paragraf 48). W orzeczeniu Trybunał nawiązał do szerokiego zakresu oraz rozległego oraz fundamentalnego celu Dyrektywy, aby zanim wydane zostanie zezwolenie „przedsięwzięcia, które mogą mieć znaczący wpływ na środowisko ze względu między innymi na ich charakter, rozmiar lub lokalizację podlegały wymogowi zezwolenia na inwestycję oraz oceny pod kątem ich wpływu na stan środowiska” (paragraf 47). Dalej w paragrafie 49 orzeczenia, Trybunał oświadczył: „*Przedsięwzięcie tego rodzaju może mieć znaczący wpływ na środowisko w rozumieniu tej Dyrektywy, ponieważ może trwale oddziaływać na przykład na faunę i florę, strukturę gleby lub nawet na krajobraz, jak również w szczególności wywierać istotne skutki co do hałasu, zatem wchodzi w zakres zastosowania niniejszej Dyrektywy. Rażącem naruszeniem zamierzonego przez Dyrektywę 85/337 celu byłoby wyłączenie takiego projektu budowy nowego toru kolejowego, nawet zbieżnego z uprzednio istniejącą linią, z obowiązku dokonania oceny jego wpływu na środowisko. Zatem przedsięwzięcie tego rodzaju nie może być postrzegane jako zwykła zmiana wcześniejszego projektu w rozumieniu pkt. 12 załącznika II do tej Dyrektywy*”.

ANEKS I: INFORMACJE ZAWARTE W PRZYJĘTYCH DOKUMENTACH REFERENCYJNYCH BAT (BREF)⁷⁰ ODNOSZĄCE SIĘ DO KATEGORII PRZEDSIĘWZIĘĆ OOS

Więcej informacji o ważności dokumentów referencyjnych BAT w tym kontekście podano w części 1 tekstu głównego.

Należy zwrócić uwagę na to, że kolumna „Typ informacji” odnosi się jedynie do terminów zawartych w Załącznikach I oraz II do Dyrektywy OOS, które są zawarte lub objaśnione w Dokumentach referencyjnych BAT (BREF). Ponadto, wszystkie dokumenty BAT zawierają szczegółowe informacje o procesach produkcji, które mogą być użyteczne podczas interpretowania zakresu kategorii przedsięwzięć. Należy zauważyć, że progi w Dyrektywie IPPC oraz związane z tym dokumenty BAT mogą różnić się od podanych w Dyrektywie OOS.

Więcej informacji na temat dokumentów BAT oraz aktualnych wersji, patrz: <http://www.eippcb.jrc.es/pages/FActivities.htm>.

BAT	Kategorie przedsięwzięć OOS	Typ informacji
Reference Document on Best Available Techniques for Mineral Oil and Gas Refineries (February 2003) - Dokument referencyjny BAT dla rafinerii ropy i gazu (przyjęty w lutym 2003 r.)	Załącznik I (1) <i>„Rafinerie ropy naftowej (wyluczając przedsiębiorstwa wytwarzające jedynie smary z ropy naftowej) i instalacje do gazyfikacji i upłynniania węgla lub łupków bitumicznych o wydajności co najmniej 500 ton dziennie”.</i>	Definicje rafinerii, ropy naftowej, gazu ziemnego
Reference Document on Best Available Techniques in the Pulp and Paper industry (December 2001) - Dokument referencyjny BAT dla wytwarzania pulpy i przemysłu papierniczego (przyjęty w grudniu 2001 r.)	Załącznik I(18) <i>Instalacje przemysłowe do:</i> <i>(a) produkcji miazgi drzewnej lub podobnych materiałów włóknistych;</i> <i>(b) produkcji papieru i kartonu, gdzie wydajność produkcji przekracza 200 ton dziennie</i> Załącznik II(8) <i>Przemysł tekstylny, skórzany, drzewny i papierniczy</i> <i>(a) Zakłady przemysłowe produkcji papieru i kartonu (przedsięwzięcia nieuwzględnione w Załączniku I);</i>	Definicje papieru, kartonu i pulpy
Reference Document on Best Available Techniques in the Cement and Lime Manufacturing industries (December 2001) - Dokument referencyjny BAT dla produkcji cementu i wapna (przyjęty w grudniu 2001 r.)	Załącznik II(5) <i>Przetwórstwo kopalin</i> <i>(b) Instalacje do produkcji cementu</i>	Definicje cementu i wytwarzania cementu

<p>Best Available Techniques Reference Document on the Production of Iron and Steel (December 2001) - Dokument referencyjny BAT dla produkcji żelaza i stali (grudzień 2001)</p> <p>Reference Document on Best Available Techniques in the Smitheries and Foundries Industry (May 2005) - Dokument referencyjny BAT dla kuźni i odlewni (przyjęty w maju 2005 r.)</p>	<p><i>Załącznik I(4) (pierwszy akapit)</i> <i>Kombinaty do wstępnego wytopu żelaza i stali</i></p> <p><i>Załącznik II(4)</i> <i>Produkcja i przetwarzanie metali</i> <i>(a) Instalacje do produkcji surówki lub stali (topienie pierwotne i wtórne), w tym odlewanie ciągłe</i></p>	<p>Definicje kombinatu, surówki, odlewania ciągłego, żeliwa i stali</p>
<p>Reference Document on Best Available Techniques in the Ferrous Metals Processing Industry (December 2001) - Dokument referencyjny BAT dla przetwórstwa metali żelaznych (przyjęty w grudniu 2001 r.)</p>	<p><i>Załącznik II (4) Produkcja i obróbka metali:</i> <i>(b) Instalacje do przetwarzania metali żelaznych:</i> <i>(i) walcownie gorące;</i> <i>(iii) nakładanie ochronnych powłok metalowych</i></p>	<p>Definicje walcowania na gorąco, przykłady nakładania ochronnych powłok metalowych</p>
<p>Reference Document on Best Available Techniques in the Non Ferrous Metals Industries (December 2001) - Dokument referencyjny BAT dla przetwórstwa metali nieżelaznych (przyjęty w grudniu 2001 r.)</p>	<p><i>Załącznik I (4)(drugi akapit)</i> <i>Instalacje do produkcji metali nieżelaznych z rudy, koncentratów lub surowców wtórnych przy użyciu procesów metalurgicznych, chemicznych lub elektrolitycznych.</i></p> <p><i>Załącznik II (4) Produkcja i obróbka metali</i> <i>(d) Instalacje do wytopiania metali nieżelaznych, łącznie z wytwarzaniem stopów, z wyłączeniem metali szlachetnych, z uwzględnieniem produktów z odzysku (oczyszczanie, odlewanie, itd.)</i> <i>(k) Instalacje do prażenia i spiekania rud metali</i></p>	<p>Definicje metali nieżelaznych i spiekania</p>
<p>Reference Document on Best Available Techniques in the Glass Manufacturing Industry (December 2001) - Dokument referencyjny BAT dla produkcji szkła (przyjęty w grudniu 2001r.)</p>	<p><i>Załącznik II (5) Przemysł mineralny</i> <i>(d) Instalacje do wytwarzania szkła, w tym włókna szklanego</i> <i>(e) Instalacje do wytopu substancji mineralnych, w tym produkcja włókien mineralnych</i></p>	<p>Podaje sektory produktowe podlegające tym kategoriom przedsięwzięć</p>
<p>Reference Document on Best Available Techniques for the Tanning of Hides and Skins (February 2003) - Dokument referencyjny BAT dla garbarstwa (przyjęty w lutym 2003 r.)</p>	<p><i>Załącznik II (8) Przemysł tekstylny, skórzany, drzewny i papierniczy</i> <i>(c) Garbarnie skór i skórek;</i></p>	<p>Definicje procesu garbowania, skór i skórek</p>
<p>Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs (July 2003) - Dokument referencyjny BAT dla intensywnej hodowli drobiu i trzody (lipiec 2003)</p>	<p><i>Załącznik I (17)</i> <i>Instalacje do intensywnej hodowli drobiu lub świń o więcej niż:</i> <i>(a) 85,000 miejsc dla brojlerów, 60,000 miejsc dla kur;</i> <i>(b) 3,000 miejsc dla produkcji świń (ponad 30 kg); lub</i> <i>(c) 900 miejsc dla macior</i></p> <p><i>Załącznik II (1) Rolnictwo, leśnictwo i akwakultura</i> <i>(e) Instalacje do intensywnej hodowli żywca (przedsięwzięcia nieuwzględnione w Załączniku I)</i></p>	<p>Definicje maciory i lochy, podaje informacje użyteczne w interpretacji terminu intensywnej hodowli zwierząt</p>

Reference Document on Best Available Techniques for the Textile Industry (July 2003) - Dokument referencyjny BAT dla przemysłu tekstylnego (przyjęty w lipcu 2003 r.)	Załącznik II (8) Przemysł tekstylny, skórzany, drzewny i papierniczy (b) Zakłady obróbki wstępnej (operacje takie jak płukanie, wybielanie, merceryzacja) lub farbowania włókien lub wyrobów włókienniczych;	BAT objaśnia jakie działania obejmuje ta definicja
Reference Document on Best Available Techniques in the Smitheries and Foundries Industry (May 2005) - Dokument referencyjny BAT dla kuźni i odlewni (przyjęty w maju 2005 r.)	Załącznik I (4) (pierwszy akapit) Kombinaty do wstępnego wytopu żelaza i stali; Załącznik II (4) Produkcja i obróbka metali (a) Instalacje do produkcji surówki lub stali (topienie pierwotne i wtórne), w tym odlewanie ciągle (c) Odlewnie metali żelaznych	Definicje żeliwa stali, odlewni i surowców żelaznych
Reference Document on Best Available Techniques in the Slaughterhouses and Animal By-products Industries (May 2005) ⁷¹ - Dokument referencyjny BAT dla rzeźni i ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego (przyjęty w maju 2005 r.)	Załącznik II (7) Przemysł spożywczy (f) Instalacje do uboju zwierząt; (h) Fabryki mączki rybnej i tranu;	Definicje rzeźni i procesu wytwarzania mączki rybnej
Reference Document on Best Available Techniques in the Large Volume Organic Chemical Industry (February 2003) - Dokument referencyjny BAT dla wielkotonażowych chemikaliów nieorganicznych (luty 2003)	Załącznik I (6) Instalacje chemiczne Załącznik II (6) Przemysł chemiczny	
Reference Document on Best Available Techniques for Large Combustion Plants (July 2006) - Dokument referencyjny BAT dla dużych instalacji spalania (lipiec 2006)	Załącznik I (2) Elektrociepłownie i inne instalacje spalania	
Reference Document on Best Available Techniques for the Manufacture of Large-Volume Inorganic Chemicals — Ammonia, Acid and Fertilisers (August 2007) - Dokument referencyjny BAT dla wielkotonażowych chemikaliów nieorganicznych - amoniaku, kwasów i nawozów sztucznych (sierpień 2007)	Załącznik I (6) Instalacje chemiczne	

71 Ten dokument może również mieć znaczenie dla innych kategorii przedsięwzięć OOS, tzn. Załącznik II (7)(a) oraz (b) oraz Załącznik II(11).

Reference Document on Best Available Techniques for the Manufacture of Large-Volume Inorganic Chemicals — Solids and Others Industry (August 2007) - Dokument referencyjny BAT dla wielkotonażowych chemikaliów nieorganicznych o stałym stanie skupienia i innych (sierpień 2007)	Załącznik I (6) Instalacje chemiczne Załącznik II (6) Przemysł chemiczny	
Reference Document on Best Available Techniques in the Food, Drink and Milk Industries (August 2006) – Dokument referencyjny BAT dla przemysłu mlecznego, spożywczego i napojów (sierpień 2006)	Załącznik II (7) Przemysł spożywczy (h) Fabryki mączki rybnej i tranu	
Reference Document on Best Available Techniques in the Ceramic Manufacturing Industry (August 2007) - Dokument referencyjny BAT dla przemysłu ceramicznego (sierpień 2006)	Załącznik II (5) Przemysł mineralny (d) Instalacje do wytwarzania szkła, w tym włókna szklanego (e) Instalacje do wytopu substancji mineralnych, w tym produkcja włókien mineralnych	
Reference Document on Best Available Techniques for the Surface Treatment of Metals and Plastics (August 2006) - Dokument referencyjny BAT dla powierzchniowej obróbki metali i plastiku (sierpień 2006)	Załącznik II (4) Produkcja i obróbka metali (e) Instalacje do obróbki powierzchniowej metali i materiałów plastycznych przy zastosowaniu procesów elektrolitycznych lub chemicznych	
Reference Document on Best Available Techniques on Surface Treatment using Organic Solvents (August 2007) - Dokument referencyjny BAT dla powierzchniowej obróbki wykorzystującej rozpuszczalniki organiczne (sierpień 2006)	Załącznik II (4) Produkcja i obróbka metali (e) Instalacje do obróbki powierzchniowej metali i materiałów plastycznych przy zastosowaniu procesów elektrolitycznych lub chemicznych	
Reference Document on Best Available Techniques for Waste Incineration (August 2006) - Dokument referencyjny BAT dla spalania odpadów (sierpień 2006)	Załącznik I(9) Instalacje usuwania poprzez spalanie, przeróbkę chemiczną lub składowiska odpadów niebezpiecznych Załącznik I(10) Instalacje usuwania poprzez spalanie, przeróbkę chemiczną odpadów niebezpiecznych	
Reference Document on Best Available Techniques for the Waste Treatments Industries (August 2006) - Dokument referencyjny BAT dla przemysłu związanego z postępowaniem z odpadami (treatments) (sierpień 2006)	Załącznik I(9) Instalacje usuwania poprzez spalanie, przeróbkę chemiczną lub składowiska odpadów niebezpiecznych Załącznik I(10) Instalacje do unieszkodliwiania odpadów nie stwarzających niebezpieczeństwa poprzez spalanie, przeróbkę chemiczną	

Reference Document on Best Available Techniques for the Production of Speciality Inorganic Chemicals (August 2007) - Dokument referencyjny BAT dla produkcji chemikaliów nieorganicznych specjalnego przeznaczenia (sierpień 2007)	<i>Załącznik I (6) Instalacje chemiczne</i>	
Reference Document on Best Available Techniques for the Manufacture of Organic Fine Chemicals (August 2006) - Dokument referencyjny BAT dla produkcji chemikaliów organicznych głęboko przetworzonych (sierpień 2006)	<i>Załącznik I (6) Instalacje chemiczne</i>	
Reference Document on Best Available Techniques in the Production of Polymers (August 2007) -Dokument referencyjny BAT dla produkcji polimerów (sierpień 2007)	<i>Załącznik I (6) Instalacje chemiczne</i>	

ANEKS II: GLOSARIUSZ

BAT	dokument referencyjny BAT – określa najlepszą dostępną technologię (Best Available Techniques Reference)
ETS	Europejski Trybunał Sprawiedliwości (European Court of Justice - ECJ)
OOŚ	ocena wpływu na środowisko (Environmental Impact Assessment)
IPPC	zintegrowane zapobieganie i ograniczanie zanieczyszczeń (Integrated Pollution Prevention Control)
REACH	rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczące rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals)
SEA	strategiczna ocena wpływu na środowisko (Strategic Environmental Impact Assessment)
UNEP	Program Środowiskowy Organizacji Narodów Zjednoczonych (United Nations Environmental Programme)
WFD	Ramowa Dyrektywa Wodna (Water Framework Directive)

ANEKS III: CZŁONKOWIE GRUPY ROBOCZEJ

Alain Bozet, Dykcja Generalna ds. Zasobów Naturalnych i Środowiska,
Ministerstwo Regionu Walloon, Belgia

Michel Delcorps, Jednostka OOS/SEA, Dykcja ds. Urbanistyki,
Ministerstwo Regionu Stołecznego Brukseli, Belgia

Susanna Eberhartinger-Tafill, Ministerstwo Rolnictwa, Leśnictwa,
Środowiska i Gospodarki Wodnej, Austria

Jeroen Mentens, Jednostka OOS/SEA, Urząd ds. Środowiska, Region Flandrii, Belgia

Ásdís Hlökk Theodórsdóttir, Krajowa Agencja Planowania, Islandia

Monica Pasca, Ministerstwo Ochrony Środowiska, Łądu i Morza, Włochy

Sandra Ruza, Ministerstwo Środowiska, Łotwa

Janny Ratelband, Ministerstwo Gospodarki Mieszkaniowej, Planowania
Przestrzennego i Środowiska, Holandia

Roger Gebbels i Phil Weatherby, Departament ds. Społeczności i Samorządów,
Wielka Brytania

David Aspinwall, Thisvi Ekmetzoglou, Antti Maunu i Laura Tabellini,
Komisja Europejska, Dykcja Generalna ds. Środowiska

Kajsa Lindstrom i José María Ramos Florido, Komisja Europejska,
Dykcja Generalna ds. Środowiska, pracowali nad zakończeniem niniejszych
wytycznych i odpowiadają za ostateczną redakcję niniejszego dokumentu.

Dykcja Generalna ds. Środowiska jest również wdzięczna Susannie Eberhartinger-Tafill,
Ásdís Hlökk Theodórsdóttir i Sandrze Ruza za ich główny wkład w przygotowanie niniejszych
wytycznych.